

UKDE

1

UKDE KİTAPLIĞI: 70
MARAŞ KÜLTÜRÜ EDEBİYAT SERİSİ: 9

Editör:

Serdar YAKAR

Görsel Yönetmen:

Alaaddin ORÇAN

Baskı – Cilt:

FA AJANS

Tel: 0344. 235 02 74

Kapak Tasarım:

Halil İbrahim TOKLU

Baskı Tarihi :

Temmuz 2009

Yazışma Adresi:

Vefa Kitap Kırtasiye

İsmetpaşa Mah. Borsa Cad.

Buket Sitesi Altı No 17/C

Tel: 0.344.225 13 00

mahmutseyyithan@hotmail.com

KAHRAMANMARAŞ

**BÜYÜK HİCİV ŞÂİRİ
ÂŞİK MISDILI
(MUSTAFA HARTLAP'IN)
HAYÂTI VE ŞİİRLERİ**

**Hazırlayan:
Yaşar ALPARSLAN**

**KAHRAMANMARAŞ
2009**

İÇİNDEKİLER

Takdim.....	9
Nât-ı Şerif.....	25
Lihye-i Sa'âdet (Sakal-ı Şerif) Karşısında.....	26
Münâcât.....	28
Servetim Sürûrum İslâm.....	29
Bu Devrân Başka Devrân.....	31
Nesine Aldandık Yalan Dünyanın.....	32
Bahar Günleri.....	33
Erzincan Zelzelesine.....	35
Onuncu Yıl Dönümü Hakkında Vâki' Olan İstek Üzeri- ne.....	38
Maaş Bütçesi.....	39
Korumaya Gönderilen Mektup Sureti.....	40
Ceyhan Nehri.....	42
Kadınlar.....	44
Cami-i Kebir.....	46
Diğer (Ulu Câmi Hakkında).....	47
Yer Altında Bir Zindan.....	48
Çukadar Hacı Mehmed ve Âilesinin Feci Suretde İmha Edilmeleri Hakkında.....	49
Güzel Hakkında.....	50

Güzele Ben-zer.....	51
Arasa'da Zahire Bulunmadığı Zamanın Manzûmesi.....	52
Gam Çekme Dünya Haline.....	59
Dünya Hali Böyle İse de.....	60
Gazetecilere.....	61
Hayata Hitap.....	63
Geçmiş Asırlarda Olaylar, Şahıslar ve Milletler.....	64
Olmalı Değil.....	67
Kör Şeytan.....	68
Sâdık Hocanın Daveti.....	69
Ahır Dâğına Aid.....	70
Vatanımız, İlimiz.....	72
Sükûtı Zamanında Reis Sanıyla Belediye'ye.....	76
Diğer.....	80
Belediyeye.....	83
Çeltikçilere.....	84
Çeltik Fabrikasına.....	89
Cincilere Ait.....	90
Sahtekar Şeyhlere Âid.....	94
Şeyhlere Ait.....	97
Gögercinlere Musallat Olan Atmaca Kuşunu Kuşçular Ta'Kib Edib Yanlışlıkla Üveyik Kuşunu Vurmaları Üzeri- ne Atmaca Kuşu Lisânıyla.....	99
Belediye.....	102
Diğer.....	104
Samancılara Aid.....	106
Nizâ.....	107
Diğer Nizâ.....	109
Cezâ.....	112

Müfred.....	113
Dağlara.....	114
Hartlap Deresi.....	116
Yavşan'ın Pınarının Taşına Yazılmıştır.....	118
Âr İffetden ... İmiş.....	119
İzhâr-ı Acz-ı Cehl Münâcât (Cehalet Çaresizliğini Anlatan Yalvarış).....	120
Doktor Sa'id'e Teşekkür.....	121
Kıt'a (Vatan).....	122
Çanağın Kızının Mektûbuna Cevâp.....	123
Tekrar Gelen Mektûp Sûreti.....	124
Diğer Mektûp Sûreti.....	126
Diğer Mektûp Sûreti.....	127
Diğer Mektûp Sûreti.....	131
Kızın Gözleri Ağrımış Yeni Pınar'da Bulunmuş Olduğu Haber Alınarak Gönderilen Mektûp Sûreti.....	132

TAKDİM

Anamız tarafı Aşıklar. Babamız tarafı Vezirler. Evvel Kayabaşı'nda oturmuşuz. Kütüğümüzde de zâten Seksenler yazılı. Sonra Nakıp Caminin az altında bir evde oturduk. Ekmekci'nin baş tarafı. Daha sonra da Kuytul da.

Nenemiz, dayılarımız Ekmekci de oturur. Üstümüzde ağırlığı olan onlar. Ömrümüz bizim evle onların evi arasında geçer. Bir bizde oluruz bir onlarda.

Bu bakımdan mahalleyi ev ev insan insan tanırız. Oynarız. Gider geliriz. Döğüşürüz, aralaşırız. Sevişiriz, barışırız.

Nenemgilin evine ev ev içinden geçilir. Üstü dam. Dama çık, damdan dama geçerek mahalleyi dolaş. Oyun oyna, vakit geçir.

Nenemgilin bir yan komşusu var. Yolu bir alt gedikten çalışır. Fakat ev yükseklikleri nenemgilinki ile aynı. Dolayısıyla arada az yüksek bir duvar var olmakla berâber dam yükseklikleri de aynı.

Çocukluk. Sorarsın, “Bunlar kim?” Derler, “Hartlamlılar”. Veya “Hartlablı Âşık Mıstık'ın evi”. Böylece ev ev, isim isim bellemiş olursun. Fakat daha şi're, şâire aklın yetmez. Mesleğin meşrebin değil.

Sonra büyüsün. Evlerde o zaman en fazla konuşulan tek parti dönemi uygulamaları. Yaşananlar. Görülen zulümler. Millî değer düşmanlığı. Asrîlik çılgınlığı. Şekil kavgaları. Milletın adam yerine koyulmayışı. Bürokrasinin iktidarı.

İktidar olan bürokrasi. Halk iktidar olsa da tahsis edilen alan darlığı. İktidârın muktedir olamaması. Derin devletin gerçek iktidarı. Okumuşun tek kalıp insan oluşu. Kendi insanını adam yerine koymayışı.

Onun için halk reaksiyonunu temsil eden insanları gördün mü tek parti dönemini konuşurlar. Büyük Doğu'dan, Sebilürreşad'dan okuduklarını konuşurlar. Amma bu arada bir de Âşık Mıstık'dan şiir de okurlar. İçlerini boşaltırlar. Sanki düşmanlarından hınçlarını alırlar.

Bundan anlarsın ki komşu şâir başka şâir. Bir çıkışı temsil eden, ifade eden, dile getiren, korku nedir bilmeyen, zoru göze alan bir şâir. Eski tabirle hiciv şâiri. Yeni tabirle taşlama şâiri.

Milletin derdini dile getirir. Millet onu dinler. Şiirini ezberler. Okur. İçini boşaltır. Ferahlar. Duruşunu ayarlar.

Ben reaksiyon göstermeyen, çıkış yapmayan milleti sevmem. Bir millet bir fikir, bir değer etrafında reaksiyon gösterir derim. Reaksiyon da göstermezse içi çürümüş, geçmiş, ölümü hak etmiş gözüyle bakarım.

Ama bir şartla reaksiyonun da mantığı, haklı bir izâhı olacak. Arabın Hz. Peygambere "Babam da babam" dediği gibi reaksiyonu olmayacak. İtine zıtlamayacak. Ölüme çekişmeyecek. Fitne çıkarmayacak. İtham ettiği fitneden daha büyük fitneye yol açmayacak. Kendini fitne olarak sabitlemeyecek. Değişimin önünü tıkamıyacak.

Bunları sayarım. Konuyu çerçevlendiririm. Haklı reaksiyonu ma'kul karşılarım.

Bu komşu şâiri yavaş yavaş bellerim. Zirâ ömrüm bu reaksiyon gurubları içinde geçer. Fakat bir türlü bir şiirini

bile yazılı bir metin hâline getiremem. Zira okuyanlar çekinerek okur. Ve kesinlikle öldür, yazdırmaz. “Başım belaya girer, başım belaya sokarsın” der.

Doğrudur. Zira bu insanlar keyfi mahkemeler görmüştür. İstiklal mahkemelerini yaşamıştır.

Bu mahkemeleri onlara yaşatanların tek sözü, tek zihniyeti vardır. Sen kim oluyorsun. Bana nasıl karşı gelirsin. Ben devletim. Ben ne dersem tutulur. Bana karşı gelinmez. Benim yaptığım sorgulanmaz.

Karşı mı geldin. Sorguladın mı? Bunun büyüğü küçüğü olmaz. Karşılığı, cezası ölümdür.

Bu karşı gelenler ferd, cemaat, kabile, şehir olabilir. Önemli değil, yine karşılığı yok edilmedir, ölümdür.

Bunlar bu ülkede milletin hem de en azaldığı harblerde kırıldığı, varını yoğunu yitirdiği zamanda yaşamıştır. Harb bittiğinde devlet çok güçlü. Tek ekmek kapısı. Milletse çok mu çok zayıf, güçsüz ve fakirdir.

Bunlar Fransız İhtilâl-i Kebîri sonrası yeşeren nesildir. Kendine bakmaz. Bakmasını, değerlendirmesini bilmez. Sâde kendini büyük bilir. Yanılmaz bilir. Kendi büyüklüğü birse büyüklük vehmi bindir. Karşısında konuşmayı kabûl etmez. Sorgulatmaz. Konuşanı, tenkit edeni ezer geçer.

Yerini almak isteği Osmanlı da aykırı ses iknâ edilmedikten sonra bir şey yapılmaz. Bunlar öyle değildir. Bunlar okumuş aydın tür kabadayılardır. Karşısına alıp bunu niçin böyle yaptın doğrusu şöyle demez. İknâ etmez. Mübâhesede bulunmaz. Silah çeker, karşı çıkar. Devletin imkânını ele geçirir. Göstermelik mahkeme kurar. Ve hep bakın mahkeme dosyalarına şöyle der:

-Sen bana nasıl isyân edebilirsin. Benden habersiz nasıl iş tutarsın. Benden habersiz sağcı solcu olursun. İrâde beyan edersin. Sorgularım.

Bunların yanında şan, şeref, haysiyet vatandaşa mahsus değildir. Devlet vatandaşın irâdesinin inikâsı değildir. Kendi irâdelerinin inikâsıdır. İnîkâsı olmalıdır. Okudukları Batı da böyle değildir, ama burda böyle olmalıdır.

Vatandaş da ne? Anadolu çocuğu da kim? Devletsiz kaldıydı. Biz onları devlet sâhibi yaptık. Devlet bizim. Kendine devlet içinde serf gibi yaşamak yeter. Devletle onun bir alakası yok. Devlet, kuranların çocuklarının tapulu mülkü. Devremülk, mal. Bunların dışında kalanlar dırır etmesin. Oturduğu yerde otursun. Haddini bilsin. Yoksa biz bildiririz.

Bunlar millet değildir. Milletten bir parça da değildir. Kendilerini millet yerine koymazlar. Gerçi milletin içinde kullandığı militan parçalar vardır. Ama olsun. Onları da en nihayet yerine göre kullanırlar atarlar.

Bunlar mutlu azınlıktır. Devletin başında orkestıra şefliği yaparlar. Milletin parçalarının yalnız başına güçlenmesini engellerler. Yalnız başına ana unsur dedikleri parçayı bile güçlendirmezler. Aslına döner diye korkarlar. Sürekli halkı kendileri idare edecek şekilde tutar. Güçleneni birbirine kırdırırlar. Güçlenenden korkarlar, başlarını yerden kaldırmazlar.

Her neyse bu gün de bu unsurlar milletin burnundan dünyayı getirmelerine rağmen o gün daha çok getirmişler. Nefes alışlarına kadar kontrol etmişler. Ülkeyi açikhava haphânesine döndermişler. Değişime zorlamışlar. Reaksiyona daha büyük reaksiyonla cevap vermişler. Orantısız güç kullanmışlar. Bu da halkda korku yaratmış. Devlet deyince ödü patlamış. Ne yapacağını şaşırılmış. Kendini devletten koruyabilmek için olağanüstü titiz davranmış. Hatta korku sebepleri yavaş yavaş kalkarken bunu ta'kib bile etmemiş. Hep korkmuş. Korku günlerinin icâbını yerine getirmiş.

Yeniden konuya gelirsek... Biz bu yıla kadar bir parça şiirini yazamadığımız ama hep duyduğumuz bu şâirin şiirlerinden bir parçaya ilk defa bu yıl ulaştık. Halbuki sülalesini az sıkıştırmadık. Şu an bir kız da sağ. Ve garip olan ne oğlu, ne kız babalarından tek mısra şiir de bilmezler.

Nasıl bulduk. Bizim gibi bir Âşık Mıstık meraklısı Kenan Seyithanoğlu abimden. O gelenleri de “Maraş’ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri” kitabımıza koyduk.

Allah yardım edecek. Bir kişi parça, bir kişi de epey hacimli bir defter getirdi. Getirenin biri Yaşar Baş dostumuzun bunun üstüne yazısı var dedi. Aradık bulduk. Maraş-Der’i adres gösterdi. Orada da yeniden Kenan Seyyithanoğlu’nu.

Kenan âbim işi açıkladı. Bir defter de onda vardı. Bunu Yaşar Baş okumuştü. Kenan âbime teslim etmişti. O da defteri birine vermede eli sıkı davranıyordu.

Kenan âbim benim mahallelim. Büyüğüm. Yıllarınan İmam-Hatip okulu mezunlar cemiyetini berâber çalıştırdık. Vakit saat gelmişti ki sağolsun bu defa eli sıkı davranmadı. Bize elindeki defterin Osmanlıcasını ve Türkçeye aktarılmışını gönderdi.

Biz bu çalışmayı defalarda okuyup gözden geçirdik. Evvela şunu gördük. Bu defter de şâirin kendi defteri değil. Ciğeroğullarından birileri tarafından yazılmış, tutulmuş bir defter. Zira hiçbir şâir şiirini yanlış yazmaz. Yazsa da yanlış nisbeti bu kadar çok olmaz. Halbuki bu defterde nisbet teşkil edecek kadar hata var. Yanlış var.

Maalesef geçmiş zamanda şâir şiirini insanına okur. Şiir mükemmeldir. Fakat vatandaş onu muhafaza edecek kadar güçlü hâfızaya ve edebiyat kültürüne sâhip değildir. O bakımdan şiir vatandaş hafızasında bozulur. Nakledildikce de bu oran artar. Kafiye çeşitliliği ortadan

kalkar. Heceler çoğalır azalır. Şiir canlı cesede döner. Bu yazılı hâle getirilse de farketmez.

Yaşar Baş Bey, bu ülkede Osmanlıcası çok iyi olanların başında. Fakat Maraş'lı değil. Mahallî dile vukufiyeti yok. O bakımdan o da nisbet teşkil edecek kadar yanlış okumuş. Yerel kelimeleri okumada pek muvaffak olamamış.

Yaşar Baş Bey anlaşılın şair de değil. Okurken hece eksiği oluştuğunu kalbiyle tartamamış. Bazan defterdeki eksiği görmemiş. Aynen okumuş. Bazan da yanlış okumuş. Heceyi azaltmış, çoğaltmış.

Biz hatasız okuduk demiyoruz. Sebebi ortada bir kul yazımı bir el yazma defter var. Ne kadar okudum desen de mutlaka bir eksiği çıkar.

Yani okumayı kendimize özgüleştirdik. Kelime Maraş'ta nasıl kullanılırsa o hale getirdik. Biraz şâirliğimiz var. Yazıma bağlı az da olsa hece fazlalığını, azlığını izâle ettik. Şiir şiire döndü. Okuyunca anlaşıldı. Anlaşılır oldu.

Bize göre, elimizdeki iki defter ve bir parça şiir bu şâirin bütün şiirlerini ihtiva ediyor değil. Zira bizim duyduğumuz bir nice şiir burda yok.

Ama olsun. Bu da bir safha. Yârın birgün başkaları bu yayını görür, yeni defterler getirir mi getirir. Yani bu bir adım olur. Arkası gelir. Ama bu işler işin ucu görülmeden olmaz.

Şâir 1880 yılında Hartlab'ın Kadılı mezrasında doğmuş. Kızı Hatice'den olma Mehmet Kaplan Beyin anlatmasına göre âile güneyden gelmiş. Şâirin babası köleymiş, kaçmış. Buraya sığınmış. Aile burda çoğalmış. Âşık Mıstık bu bölgeden Anşe adlı bir kadınla evlendirilmiş. Daha bu bölgedeyken bir eğitim de almış. Eğitim sonrası Maliye de çalışmış. Bırakmış. Özel işletmelerde muhasebecilik yapmış. Buna göre bölgeden ayrılmış. Aileden

kendisi Maraş'a yerleşirken ailenin geri kalanları bölgede kalmış. Ekmekçi mahallesinden ev almış. Yerleşmiş.

Bu gün âilesinden bir kız sağ. Yanında bir mağdur çocuğu var. Berâber yaşıyorlar.

Bu kızının bize anlattığına göre baba, bir saf Allah kuluymuş. Birilerinin muhasebesine baktığı gibi emlak gelirleri de varmış. Şöyle veya böyle bir hayat geçirirlermiş. Fakat babalarının çok güçlü bir hak-halk şâiri olduğunu bilmezlermiş.

Rahmetli her gün öğle yemeğine eve gelirmiş. Yine bir gün öğle yemeği için eve gelmiş. Kızı iş olsun havası;

-Baba yemek yedin taman, demiş.

İnanmış, çekmiş gitmiş. Yemek yemediğini, aldatıldığını bilmemiş. Ana olayı görmüş, kavramış. Kızını bir güzel dövmüş.

Sene 1952. Âşık Mıstılı ölmüş. Cenâzede ev insan dolup taşmış. Cenâze kalkmış. Eşi dostu kitaplarını talan etmiş. Bir Bertizli de defterini alıp götürmüş. Cenâzeye Kanadıkırık Mahmud Efendi de katılmışmış.

O, o zaman meşhur. Müftü müsevvidi. Kızı da yanındaymış. Kız duymuş. Demiş ki;

-Biz bu zâtın ma'neviyyatda değil kolu, parmağı etmeyiz. Olamayız.

O zaman kızı şaşırılmış. Ama sözü unutmamış. Sağlığında babasının büyük biri olduğunu bilmemiş. Ama ölümünde duyduğu bu sözden sonra babasının önemli biri olduğunu bilmiş. Şaşmış kalmış. Hayreti bu gün olmuş zâil olmamış.

Ama hayret edilecek bir şey ben bu zâtın oğlunu da gördüm. Babalarından bir kıta olsun şiir bilmiyorlar. Bir hatirâ eşyaya sâhip değiller.

Maraş'ın şâiri çok. Ancak bilineni az. Çok ifadesi de bu aza göre. Asıl kitaba geçirilmeyeni çok. Bunlar da ki-

taplara geçirilse insanlar hayret eder. Ve der ki bu nasıl toprak. Bunlar ne kadar Türkmen karakter insan. Ve ne çok güçlü şâirler çıkarmışlar.

İşte bu bilinmeyenlerden biri Mustafa Hartlap. Veya Hartlaplı Âşık Mıstılı. Bir büyük şâir. Hasseten de bir büyük hiciv şâiri. Şimdiki ta'birle taşlama şâiri.

Baştan aşağı şiiri taşlama şiiri desen olmaz. Ama hayretâmiz bir şey. Bu zatın şiirleri ağırlıklı taşlama şiiri. Hem de sıradan değil. Birkaç konu değil.

Maraş'ın suyunu içmiş. Maraş'ta doğmuş. Tam da hayâtı büyük değişime raslamış. Eskinin beylerini görmüş. Yeninin bürokratını müşâhede etmiş. Sistemin partisini kurarak oturmasına yardımcı olarak sistemin zengin ettiklerini seyretmiş. Tek parti dönemini baştan aşağı yaşamış. Batıya bağlı değişen sanattan sınıye geçen toplumun değişimin ayak seslerini duymuş. Klasik toplumdaki içtimâî hastalıkları müşâhede etmiş.

Velhasılı mı konu çok. Kendi de halis Maraşlı. İnanç dolu bir ruh taşır. Hakperest. Bildiği de var. İnanç yerinde. Boş değil. Bu defa her gördüğü yanlışı tenkid etmiş. Bu büyük baş küçük dememiş atmış. Fevkalâde netâmeli dönemde hayret edecek derece çok şeyi hiciv konusu yapmış.

Korkmamış mı? Korkmamış. Herkesin konuşmaya korktuğu zamanda bu en güçlü silah şiirle konuşmuş. Yazan yazmış. Ezberleyen ezberlemiş.

Biz şimdi bu şiirlerden nakiller esnâsında çok bozulmuş olan bazılarını, taş atarken çok ağızını bozduğu bir kaçını çıkararak kalan şiirlerini yayınlıyoruz.

Buna da şükür diyoruz. Çünkü düne kadar elimizde hiç yok derken bugün elimizde bu kadarı da olsa var. Çıkardığımız 5-10 arası. Ama yine söyleyelim bu şiirlerin arkası var. Onlar da ilerde bir şekil çıkar inşaallah. Biz

veya başkası yeni çalışmalar yaparken onları da ilâve eder yayınlar inşaallah.

Bu günkü toplumda basın önemli. Neden? Ma'şeri vicdânı temsil ediyor. Açık topluma vesîle oluyor. Yazılıyor. Tartışılıyor. Karşı taraf cevap veriyor. Toplum aydınlanıyor. Korku da yaratıyor. Adam yazılır diye korkuyor. Tabiatıyla kötüye kullanıldığı da oluyor ama fâidesi daha çok oluyor. Basınsız demokrâside nâmussuzluk daha fazla oluyor. O bakımdan demokrâsinin vazgeçilmezi oluyor.

Eski toplumda da bu işi basın yerine hiciv şâiri görüyor. Gördüğü yanlış yazıyor. Bu defa korku yaratıyor. Adam diyor şu adamın diline düşmeyeyim. Dikkat ediyor, düzgün davranıyor. Düz yazı unutuluyor. Ama şiir unutulmuyor. Yazıldı mı? Yazılan sanki târihe geçiyor.

Sonra toplum bu tür şâirleri biraz da hakdan söyler kabûl ediyor. Bir miktan kutsuyor. Bu da ağırlığını artırıyor.

Şâir gören başına üşüşüyor. Ondan şiir okumasını istiyor. Bu onun geleneği. O okuyor. Öbürü dinliyor. Bedî zevkini gideriyor. Toplumdan haberdar oluyor.

Velhasılı şâir mi biraz da eski tabirle “fahara gazetesi” işini görüyor.

Tabii basın kalemi kötüye kullandığı gibi şâir de gücünü kötüye kullanabiliyor. Zira o da nefis taşıyor. Nefis taşıyan varlıksa mutlaka sâhip olduğu gücü az çok istismar ediyor.

İstismar edildi diye her şeyden vazgeçilmiyor. En nihâyet istismar azaltılmaya çalışılıyor.

Onun için de tarihte dilini sivri kullanan nice şâir var ki bedelini başıyla ödüyor.

Bu gün de basın aynı şeyi yapıyor. Hem toplum kötülüğünü, zararını görüyor. Hem de karını görüyor. Vaz da geçemiyor.

Bu demek değil ki şâir Mıstık bu alanda kötü örnek. Tam tersine tenkitlerini büyük çoğunluk çok yerinde yapıyor. Yalnız bazan şiire gelmiyecek kadar ağzını bozuyor. O da bugünkü Maraş insanı için çok sayılabilir. Yoksa o günkü Maraş için çok sayılmaz. Tam tersine o günkü Maraş için Âşık Mıstık en terbiyeli, ağzı düzgün insan sayılır.

Âşık Mıstık zamanı Maraş'ta da, Türkiye'de de sancılı dönemdir. Bunları sayalım.

1- İnkılablar yapılmıştır. Toplumdan değişim istenmiştir. Değişim vatandaşın bildiklerine, etrafında toplandığı değerlere terstir. İnsanlar Allah'la kul arasında kalmıştır. Birinciye göre tabiat kendi kendisinin hâlikıdır. İnsan tabiâtın mahlukudur. Din insanda vicdan denen duygunun doğurduğu şeydir. Vicdânın dışına çıkması doğru değildir. Hayatta doğma olmamalıdır. Orada olması gereken tek şey müsbet ilim ve akıldır.

Öbüründe ise inanç tabî ve fitrîdir. Yaratıcı vardır. Zamandan mekandan münezzehtir. Her şey O'nun mahlukudur. Din ondan münezzeldir. İnsan ölür, karar yurduna geçer. Rabbi'sının huzuruna varır, hesaba çekilir.

Hukukun kaynağı Allah'dır. Din hayatın her yerinde olmalıdır.

Yâni o gün toplum iki ara bir derededir. Ne yapacağını şaşırmıştır. Allah'ı küstürse dünyâ O'nun, âhîret O'nundur. O gelip geçmeyen varlıktır. Kulunu küstürse devlet onundur. Onun da sert eli devamlı boynunun kökündedir.

2- Modernleşme süreci içinde vücûdunu değer bilen buna göre şartlandırılmış olan kadın hayatını yaşamak, olan kıymetini teşhir için yollara düşmüştür.

Dindar, muhafazakar toplum için bu şaşırtıcıdır. Değer yargılarına terstir. Utanmayı, hayayı yaşamak dururken teşhirciliğe yönelmektir.

3- Eski Maraş suyu Pınarbaşı'ndan gelir. Kapalı kanallarda gelir. Bu da zâten son asrın mahsulüdür. Zenginler bu suyu yukarılarda tutar. Bol bol kullanır. Fakirler pek günün görmez. Maraş'ta su çoktur. Fakat susuzluk vardır. Bu sistem içinde su sağlıklı da değildir. Hasan Sukûti gelir. O zamanki tâbirle asrî su getirir. Önce sistemi daha önce hiç görmedikleri için kavrayamazlar. Aleyhine çok konuşurlar. Sistem de oturuncaya kadar nice de sancı çekerler.

4- O zaman Maraş'ta bir zihniyet vardır. Ev temizlenir, sokağa dereye atılır. Derelere ayrıca basit sistemlerle tuvalet ayakları da verilir. Bu dereleri pislik koku yuvası yapar. Zâten sivri sinek yuvasıdır. Bu defa daha beter sivri sinek yuvası olur.

Hasan Sukûti atamalı belediye Başkanındır. Bu kara kaderi, kötü durumu ortadan kaldırmaya çalışır. Bu dereler kapatılmaya çalışılır.

Fakat bir hatâ yapılır. Maraş taş yatağı iken, kışlada vs nice taş yatakları varken bu yataklardan taş üretme yerine kolayca kaçılır. Târihi miras düşmanlığı modadır. Mezarlara, mezarlıktaki taşlara yönelilir. Kabir taşları sökülür. Bunlar hatıra, târihî hâfıza denilmez. Bu dere kapatma işinde kullanılır.

Bu da vatandaşın reaksiyonuna sebep olur.

5- Hasan Sukûti'den önce yollar eşşek geçişine göredir. Yüklü eşşek geçerken ne kadar ende yol gerekiyorsa o kadardır. O ise arabaya göre yol yapar.

Klasik toplumun bunları kavraması zordur. Reaksiyon gösterir.

6- Bir sistem gitmiştir. Başka bir sistem gelmiştir. Yeni sistemin bürokratları, zenginleri, bunların farklı hayatları, havaları, şımarıkları vardır.

7- Tarikatın, tasavvufun İslama yakışanı vardır. Fakat kurum istismâra açıktır. İstismar da edilmektedir. Ya-

saklansa da yaşamaktadır. Yaşatanların ekseriyeti bunu istismar etmektedir. Bu da Osmanlıda da o günde reaksiyon sebebidir.

8- Klasik toplum aşırı metafizik yapı kazanmıştır. Olağanüstülük olağandır. Ortalık cinci, okuyucu ile doludur. Yaptıkları İslâmî değildir. Toplumda zemin kaymasına sebebiyet vermektedir. Yaşanılır toplum yaşanılmaz olmaktadır. Sancılanma sebebidir.

9- Maraş'ta çeltikçilik de vardır. Fakat Cumhuriyetle beraber bu yaygınlaşmıştır. Daha ticâri olmuştur. Fabrikalar açılmıştır.

Fakat çeltik işinde batmak da çıkmak da kolaydır. Bu günün ağaları yarının müflisleri olabilmektedir. Bu da toplumda çok konuşulan birinci derecede konudur.

10- Dünün en büyük problemi çeltiklerin oluşturduğu bataklıklardır. Bunlar sıtma problemini çoğaltmaktadır.

Üstüne üstün bir de bataklık dışı oluşan göller vardır. Bunların başında Gavurgölü vardır. Bunlar etrafa pis koku vermekte, çevresini yaşanmaz hâle getirmektedir. Çukurda 35 yaşının üstünde insana raslanmamaktadır.

11- Bu gün insanlar trafik kazasından yakınmaktadır. Çok ölüm yaşandığından şikâyet etmektedir. Toplu ölüm oranları verilerek toplum ikaz edilmektedir.

Halbuki diyelim bu günün bütün Türkiyesinde bir yılda trafik kazasında verilen ölü sayısı dünkü Osmanlının iki şehrinde yolculukta ve açık tabiatda yol alırken verilen ölü sayısından azdır.

Dünkü tabiatda yaşamak, kalmak, yolculuk yapmak ve sonra tabii felaketleri yaşamak çok büyük ölüm sebebidir.

Meselâ iki köy büyüklüğünde olan Afşin (Efsus)'ın Osmanlı zamanında Maraş yolunda verdiği ölü sayısı yıllık iki yüze yakındır.

Bunlar da toplumda sancı sebebidir.

12- Bürokrasi bugün bilgisayar çağında sıkıntı sebebidir. Bu gün toplum bürokrasiden şikâyetin azaltmaz.

Ya dünkü makbuz çağında bürokrasi daha çok şikâyet sebebidir.

13- Toplumda kazanç kapısı o gün için çok azdır. Ceyhan nehri değerlendirilse çok iyi şeyler olacaktır. Hadisle sâbittir. Ceyhan havzası Cenneti andırır. Fakat o gün için Ceyhan nehri boşa akmaktadır.

14- Ulu Camii çevresi bir müştemilattır. Altı müesese vardır. Hepsi târihî eserdir. Fakat muvakkithâne de dahil hepsi yıkılmıştır. Bu târihi tahriptir. Bu da toplumda çalkalanma sebebidir. Yürekler burkmuştur.

15- Şâir İkinci cihan harbini baştan sona yaşamıştır. Harb uzun sürmüştür. Cihanı, hasseten Avrupa'yı harab etmiştir. Bize de verdiği sıkıntı çoktur.

16- İnsanımız uzun asırlar vatan koruması ile aşırı uğraşırken insan eğitimi ihmal edilmiştir. Hasseten kırsal bunda baş çekmektedir. Onun için de kırsal kesim çok helal haram bilmemektedir. Elini niza'dan çekmemektedir.

Bu da şehirli için de, kırsal kesim için de sıkıntı sebebidir.

Âşık Mıstık sâde bir hiciv şâiri değildir. Bir hak şâiridir. Allah, peygamber sevgilisidir. Onlara da yazar. Memleket çocuğudur. Hassasdır. Gördüğü her sıkıntıya yazar. İnsandır. Nefsi, nefesi vardır. Güzelleri görür. Yüreğini yerinden hoplatır. Onlara da yazar. Ya'nî aynı zamanda halk şâiridir.

Velhasıl mı toplumda inkılabların ruh beden reaksiyonu yaşanırken, toplum sanat toplumu olmaktan çıkıp sanayi toplumuna geçerken, klasiğin hastalıkları toplumda daha yaşanırken, tabiata yeterince hakim olamamanın zorlukları toplumda acılar bırakırken, toplum cehaletin sancı-

larını çekerken tepeden inmece zihniyyet toplumu ezerken şâirimiz toplumunun içindedir.

Toplumunu çok iyi tanımaktadır. Problemlerini görmektedir. Teşhisler koymaktadır. Sonra da reaksiyon göstermekte, hicvetmekte, taşını atmaktadır. Olayı şiirle aktararak târihe geçirmektedir.

İyi dikkat edilsin bu şiirlerde şâirin rûhâni hayatı olduğundan çok o günkü toplumun yaşadığı içtimâî çalkantıların tesbiti fotoğrafı vardır. Bu da bu günün insanı için çok önemlidir. Çünkü bu problemlerin büyük bir kısmı bu gün için yoktur. Bilinmemektedir. Ama bunları bilmek toplum için, toplum tarihçileri için içtimâiyâtçılar için önemlidir. Nerden nereye geldik mukayesesini için lüzumludur.

Bunları bilmezken kendimizi çok çok problemlili nesil, millet telakki ederiz. Ölgün, ümitsiz yaşarız. Bıkkınlığa düşeriz. Aşırı suçlamalar içine gireriz. Başkalarına bakar, ağzımızı açar kalırız.

Halbuki bu millet dünden bugüne kendi irâdesine döndü. Kendine özge toplum sentezi yarattı. Sanayii toplumuna dönüştü. Cehâletini büyük nisbette yendi. Hem dindar hem tabiata paralel yaşar oldu. Tabiatına hâkimiyeti büyük nisbette başardı.

Hâ problemi yok mu? Var. Olmayacak mı? Olacak. Bu tabiatın kanunu. Tabiatda problemsizlik olmaz. Düşünülemez. Eski tâbirle rahat olduğun gün komşunun eşeğini kurt yer. Problem talep yaratır. Toplum bu defa onu hallederken arz yaratır. Gelişir büyür. Mesâfe alır. Bu hep târih boyunca müteselsilen böyledir.

Tabii şu da vardır. Akıllı hareket eder çok mesafe alır. İdeolojik hareket eder az mesâfe alır. Ama alır oğlu alır.

Bu çalışmayı tamamlamaktan çok büyük zevk duyuyoruz. Zirâ Maraş köşede bucakta gizli kalmış bir büyük

şâirini daha tanıyor. Tanıma yoluna giriyor. Bir değerini daha ortaya çıkarıyor.

Bize bu çalışmanın bilgisayar üstünden kitaplaşmasında bütün işi üstüne alarak yardımcı olan sağ kolumuz Serdar YAKAR Beye teşekkürler ediyoruz. Elleri dert görmesin diyoruz.

Bu çalışmanın basım masrafını Maraş-Dent sahibi Muhterem Bilal SAYLAK Beyefendi üstlendi. O Maraş'ın en müşfik, en terbiyeli, en anlayışlı insanlarından biri.

Ülkeyi, dünyayı tanır. Müteşebbis. Ufuklu. Bizi her konuda destekler. Bize bağlı. Biz onu severiz. O da bizi sever. Güvenir.

Biz ona düâ ediyor, Allah onun önünü açsın diyoruz. Allah onun gibilerin sayısını artırsın istiyoruz.

Bizim milletimize hizmetten başka bir kaygımız yok. Ona istikbal va'd eden, onu kıyâmete kadar yaşatacak olan, ona yeni bir medeniyet kurduracak olan Cenab-ı Allah'ın bize de bu sebeble hasseten yardım edeceğine, önümüzü açacağına inanıyoruz.

Yaşar ALPARSLAN

NÂT-I ŞERİF

Güneş doğmazdan evvel, Seyyidü'l-kevneyni beklerdi
Şehinşâh-ı cihânı, Server-i dâreyni beklerdi

Kevâkib-i arş-ı a‘zam, cümle ehli ma‘âliyyât
Kamû âsâr-ı kudret, bir şeb-i tâbeyni beklerdi

Bulutlar bahr-i rahmetler, ferîştehler, ma‘a’l-ebrâr
Hayât-ı kâinâtın cânib-i ka‘beyni beklerdi

Mesîhin ref‘-i nefhi, mu‘cizât-ı Hazret-i Mûsâ
Mir‘âtıyla âlem, pertev-i adneyni beklerdi

Harîm-i âşiyânı, sâha-gâh-ı Kâ‘betullah’ın
Rebî‘u’l-evvel’in on ikisi isneyni beklerdi

Kitâb-ı Levhi, takdîrinde yazmış, Sâni‘-i kudret
Ser-encâm-ı felâket, kurretu’l-adneyni beklerdi.

Nice Dârâlar’ın Kısırâlar’ın, ateş-perestânın
Zevâl-i devleti, bir hurşîd-i tâbeyni beklerdi

Burak seyr-i kudretle geçüb ağûş-ı esrâra
O dem nâmûs-ı ekber, sidretü’l-mâ-beyni beklerdi

LİHYE-İ SA‘ÂDET (SAKAL-I ŞERİF) KARŞISINDA

Elâ ! Müştâk-ı Cennet, mûy-ı mahbûb-ı Hudâ’dır bu
Ziyâret-gâh-ı ümmet, ma‘den-i kevn-i hayâdır bu

Edin berdûşu ta‘zîm, ol harîm-i Ka‘be-gâhı’nda
Şeref-pîrây-ı peygamber, huzûr-ı Mustafâ’dır bu

Bahar-ı hüsnünün bir handesi, enzâr-ı uşşâka
Hezârân bâğ-ı Cennet, pertev-i âlem-nümâdır bu

Melekler serte-ser âlem-i felek meddâhı olmuşdur
Beşer vasfindan âcîz muktezây-ı mâsivâdır bu

O şâhın şânına Levlâke Levlâk emr-u fermânı
Verildi zât-ı bârîden Resûl-i Kibriyâ’dır bu

Bihâr-ı nûrunun bir katresidir, hilkat-i âlem
Tekevvün-gerde bahş-ı emr-i âyât-ı âlâdır bu

Güneş, cûd-ı sehâsında dirâhşân etdi envârın
Hayât-ı kâinâta bâdi-i şem-i zıyâdır bu

Halâyık rakseder arş üzre, mi‘râc gününde

Kadem-bahşa dâr-ı sidretü'l-müntehâdır bu

O dem sahrây-ı halvet, da'vet-i nezd-i İlâhîde
Olan dîdâr ile vuslat, İmâm-ı Enbiyâ'dır bu

Görüb bağ-ı cinânı, arş-ı kürsi, levh-i mahfûzu
Müyesser-i câh-ı rifat, kâşif-i ser-hafâdır bu

Feriştahlar okurlar, na't-ı ziyâsın ale'l-eflâk
Nihâl-ı bağ-ı Cennet, melce-i arş-ı âlâdır bu

Salât ile selâma ber-devâm ol Âsîtânende
Mutâf-ı âşikânende Mustafa bâb-ı atâdır bu

MÜNÂCÂT

İlâhi pür kusûram, cürmümü affınla fermân et
Süâl-i kabrim âsân, yoldaşım hûri ve ğilmân et

Utandırma beni Yâ Rabbenâ, yevm-i hesâbımda
Gidenlerden beni evvelce mahcûb etme, şâdân et

Tükenmez seyyiâtım, defter-i a‘mâlime bakma
Senin de rahmetin çokdur, küşâd-ı bâb-ı ihsân et

Şerrinden sen beni âzâde kıl, şeytân-ı merdûdün
Cihâz-ı kalbimi, tezyîn-i tenvîrât-ı Kur’ân et

Muhammed ümmetiyim, rûz-ı mahşerde hacil etme
O şâhın hürmetine, mazhar-ı tevfik-i gufrân et

Kamû yaranlarım, âbâ ü ecdâd ümmühâtımla
Sırât-ı müstakîminden geçerken şâd-ı hândân et

Habîbin Mustafâ’nın hürmetine, Mustafâ-zârın
Düâsın müstecâb-ı bârigah-ı kurb-ı yezdân et

SERVETİM SÜRÛRUM İSLÂM

Hamd olsun Hak beni İslâm yaratmış
Gönlümde en büyük gururumdur bu
Nebiyi-i a'zamın ümmeti etmiş
Ebedî servet-i sürûrumdur bu

Ben Hakk'a taparam, yaradan birdir
İlm-i i'tikâdım îmânım gürdür
İki cihân fahrı Sultânım vardır
Taraf-ı Rahmân'dan sudûrumdur bu

Rehberim büyükdür, kalmazam darda
Ümmet-i Muhammed yanar mı nârda
Şefâat etmeğe bin vâ'di var da
Daha korkar mıyım zuhûrumdur bu

Ben melek değilim günahdan beri
Simsiyah defterim cürmüm eseri
Ben o şâha ümmet olduğdan geri
Ne gam, ne de keder, umûrumdur bu

Değersiz dünyâdan devlet mi olur
Sadr-i saltanatı, şevket mi olur
Ömür dediğinden kıymet mi olur
Var ise rağbetim, kusûrumdur bu

Bize farz olmuşdur Cennet'e girmek
Dâvet-i Rahmân'dır mahşeri görmek

Âşıkın murâdı dîdâra ermek
Meblağ-ı mahsûl-ı şuûrumdur bu

Basmam gam şehrine, eylemem keder
Felek cellâd olmuş, gör bana neder
Mustafâ Cennet'e gider mi gider
Ümmetiyim hakk-ı huzûrumdur bu

BU DEVRÂN BAŞKA DEVRÂN

Değiştik, âlem-i devri, bu devrân başka devrândır
Basîret-gâh-ı ihvâna, bu seyrân başka seyrândır

Rikâb-ı çerh-i çâri mihverinden oynamış dünya
Felek görmüş değil ahvâli, târihler de hayrândır

Hayât-ı kâinâtın herc ü merc olmuşdur ey hocam
Ayak altında bir çok memleket, millet perîşândır

Kurulmuş mahşer-i âlem ecânib infilâk etmiş
Yanar dağlar gibi her cânibi ateşle pûyândır

Tevahhuş eder İblis, vahşet-i deverânı görmekle
Şerrinden şimdiki insânların, Şeytân da lertzândır

Hicâb-ı gafleti kaldır da yaz kâtib şu hâlâtı
Kurûn-ı hâzırın ferdâ için âfâkı tûfândır

NESİNE ALDANDIK YALAN DÜNYANIN

Nesine aldandık yalan dünyânın
Bize ne kalacak hayâldan başka
Eline geçersen rub-i meskûnu
Aceb ne bulursun zevâlden başka

Bu meydânda nice beyler görüldü

Nice bin melikler yeldi yoruldu
Âkıbeti bir makbere verildi
Ne yaşandı sanki kıtaldan başka

Yarın sen de hicret emrin alırsın
Sanma bu seferden geri kalırsın
Dîvân-ı bârî de hesap verirsin
Yollarda sorulan süvalden başka

Mahşere varınca hesâb açılır
İyiler kötüler orda seçilir
Cehennem püskürür, ateş saçılır
Sana yâr bulunmaz amelden başka

Meydân-ı mahşerdir, A' râfdır sûru
Susdurur cahîmi o şâhın nûru
Yoldaşını bekler Cennet'de hûri
Orada hayat var hayalden başka

Gam çekme ey âşık eyleme keder
Düşme gam bahrine olursun heder
Âşıklar zümresi didâra gider
Var mıdır murâdın Celaldan başka

BAHAR GÜNLERİ

Bahar eyyâmı gelse, bağ u bostan olduğun görsek
Soğuklar gitse, âlem gül gülistan olduğun görsek
Eritse karların, teshîn edüb cıblansa sahrâlar
Libâsın giyseler dağlar, dağıstân olduğun görsek

Çekilse zulmet-i âlem, gönüller inkişâf etse
Şitânın şiddeti geçse, bürûdet i'tikâf etse
Yetişse devr-i âhengi, meserret-i sayf, sâf etse
Sehâb-ı bîm-i nevbetden, dirâhşân olduğun görsek

Kemâlin bulsa me'vâlar, nümâyân olsa her anda
Sa'âdet i'tilâ etse, bu haslet ibn-i âdemde
Temessül etse zehrâlar, temâşâ-gâh-ı âlemde
Harîm-i Cennet-âsâ, hûri ğilmân olduğun görsek

Tevâlî etseler pervâneler, semt-i semenlerde
Şeh-i şâhâne ve sen, cây-ı civâr-ı yâsemenlerde
Açılsa laleler güller, kebûterler çemenlerde
Ötüşe bülbülânı, bülbülistân olduğun görsek

Dürülse defter-i zulmün, seâdet erse eflâke
Cenâb-ı Hâlık mutlak, nihâyet verse bî pâke
Serilse ehl-i fiskın zümresi, hânendeler hâke
Serâpâ mutribânın, ehl-i îmân olduğun görsek

Bilinse kıymeti kadri, seâdât-ı seîdânın
Bülend-i rifatı tahattur olunsa, fazl-ı irfânın
Teâlî etse peyder-pey, sunûf-ı ehl-i îmânın

Cihân başdan başa tenvîr-i Kur'ân olduğun görsek

Nihâyet bulsa şu hâlet soyunsa şiddeti nârın
Geçilmez oldu semt-i sâhilinden, işbu bâzârın
Karîn-i müstecâb olsa düâsı Mustafâ-rânın
Hemîşe vüsat-ı âlem, firâvân olduğun görsek

ERZİNCAN ZELZELESİNE

Zelzele başladı Anadolu'dan
Erzincan'dan, Amasya'dan, Bolu'dan
Bu iklimde, yaralıdan ölüden
Durdu akan çaylar, durulmaz oldu

Düşdü paralandı, ovalar dağlar
Lâlesi sünbülü, âh çeker ağlar
Muhteşem şehirler, büyük câmiler
Yıkıldı, namazlar kılınmaz oldu

Ol koca Erzincan şehri dağıldı
Büküldü kâmetler, kadler eğildi
Bu meydanda çok insanlar boğuldu
Bu âteş sineden silinmez oldu

Bir anda yok oldu nice sunalar
Gözyaşı ırmağı oldu Tunalar
Melek sima o şefkatli analar
Hânesinden haber alınmaz oldu
Giresun şehrinde zihinler durdu
Silinmiş âlemden yuvası yurdu
Felek de ağladı şu hali gördü
Ağla ey gözlerim gülünmez oldu

Tokad'ın tütünü göklere çıkar
Ah ü enînleri eflâki yıkar
Bu od bizi değil âlemi yakar

Yandırdı alemi sevinmez oldu

Adı kalmış Erbaa'nın, Zile'nin
Ötmüyor şâhânı bazı buranın
Şebinkarahisar, Gümüşhane'nin
Köyü kasabası bulunmaz oldu

Refâhiye merkez getirme dile
Felek bu kıt'ayı çevirdi küle
İli, âşireti, köyleri bile
Silinmiş, âlemden kalınmaz oldu

Su şehri susmuştur tütünü tüter
Rahm-i ağuşunda şehidler yatar
Şimdi bu yerlerde baykuşlar öter
Suna boylu kızlar salınmaz oldu

Çetin derler Kayseri'nin yarası
Zelzele merkezi olmuş orası
Ağlatdı Samsun'u, yakdı Sivas'ı
Rûz-ı mahşer midir bilinmez oldu

Kemah'ın ateşi ciğerler yakar
Durdurur hayatı temelden yıkar
Burada karşına baykuşlar çıkar
Kapılar vurulmaz çalınmaz oldu

Yeter ey gözlerim ağlama yeter
Vatanın ateşi ölümden beter

Âsumân yaş döker mâtemin tutar
Küre-i âlemde durulmaz oldu

**ONUNCU YIL DÖNÜMÜ HAKKINDA VÂKİ'
OLAN İSTEK ÜZERİNE**

Beyim, bizi niçün bizden sorarlar
Milliyetimizi bilmeyen mi var
Türk'de, Türk ilinde, erlik ararlar
Târîh-i beşeri görmeyen mi var

Cihân ateşlendi, vatan kaydadı
Kükremiş arslanlar, hasmı çiğnedi
Bu meydânda nice şahbâz oynadı
Türk'ün süngüsünü duymayan mı var

Yıldırımlar yağdı küre-i arza
Felek hayret etti aldığı tarza
Geçti Cehennemler, açıldı Ravza
Bu bâğ-ı gülzâra girmeyen mi var

Vatan temizlendi, düşman sürüldü
O Akdeniz bulanmışdı duruldu
Bu düğünde nice mikrob kırıldı
Cürmünün cezâsın almayan mı var

Yurdum Türk yurdudur, şöhretim gâzî
Teşnesiyim halkın çevirmem yüzü
Buna da desinler bir köylü sözü
Kul olub kusuru olmayan mı var

MAAŞ BÜTÇESİ

Maaş bütçesinde biraz gıtlık var
Bu çarhın hesâbın tutduramadım
Ya masraf ziyâde ya da îrad az
Bir türlü tevâzün etdiremedim

Ayın on beşinde maaşlar biter
Kara belâ gibi zarûret çatar
Var mıdır bu işe bir akli yeter
Ben kısa aklımı yetdiremedim

Bu azgınlık her tarafda var imiş
Çokları bu hâle giriftâr imiş
Bütçesin düzleyen bahtiyâr imiş
Yakayı borçludan pıtdıramadım

İktisât yapsan da çâre bulunmaz
Bir vakit kesede para bulunmaz
Altın aralaşdı lira bulunmaz
İhtiyaç tükenmez getdiremedim.

KORUMAYA GÖNDERİLEN MEKTUP SURETİ

Bir garip vakanın âmili olduk
Duyup işitmeli gülmeli imiş
Bu cıcıklı işin fâili olduk
Eşe dosta haber vermeli imiş

Soğuğun şiddeti çıkmışdı dize
Dinle bu kıssayı ne dersin bize
Çocuk çoluk vardır çarpıyor göze
Bunlara yakacak bulmalı imiş

Zirâata gidip müdürü bulduk
Meyve kurusuna vesîka aldık
Biz vazîfemizi sonradan bildik
Korumanın gönlün görmeli imiş

Bekçiyi gönderir yolu bağladır
Atmaca kuşuna şahan avladır
İman hâle koymaz seni söyledir
Cüzdana bir para girmeli imiş

Kapı itin biri uğruma çıkdı
Oduzu zapt edib hayvanı yıkdı
Böyle yavuz köpek gördüğüm yokdu
Üzüm itlerini bilmeli imiş

Anzorot tohumu hayvanı saklar
Yükü tebdil edip merkebe yükler
Ayı oğlu ayı kırk lira bekler
İte oşt parası sermeli imiş

Gayrı ne yaparsın iş başa düşdü
Kargalar kuzgunlar başıma üşdü
İpin ucu iblis eline geçdi

Artık hazırlıklı gelmeli imiş

Emânet sâhibi hayvanın ister
Nerededir diyor yerini göster
Senin gönlün nenin aşını ister
Ya bulmalı yâhut ölmeli imiş

Biz bu kırk lirayı bulduk götürdük
Bir de sened aldık işi bitirdik
Su itini bir çirkefe batırdık
İtin göz yaşını silmeli imiş

Senedi verince fitili aldı
İblisin emeli yarıda kaldı
Odun da, hayvan da, para da geldi
İt ise bir işe yelmeli imiş

Serâncâm böyledir sergüzeşt bugün
Buna da desinler cıcıklı düğün
Sen hakka teslim ol Allah'a sığın
Nâmussuz kötekten yılmalı imiş

CEYHAN NEHRİ

Ceyhan nehri cihâna âb-ı ihsân olduğun söyler
Hayât-ı kâinâta lütf-i yezdân olduğun söyler
Zaman-ı fitratında bezm-i taksîm-i Elestî'de
Bu mülk-i millete tahsîs-ı sübhân olduğun söyler

Bilip kadrin eğer takdîr eden olsaydı âlemde
Hudûd-ı nimeti takdîre yer kalmazdı Ceyhan'da
Acep gafletten âzâde olan var mı bu meydanda
Serâpâ cehille mevsûf nâdân olduğun söyler

Asırlardan beru feryâdını âlem duyar dinler
Çalar kendisini taştan taşa bîtâb olup inler
Görüp geçmişleri ta'dâda ne hâcet hezâr binler
Harîm-i pîşgâhında hükümrân olduğun söyler

Eğer kadri bilinse katresi bir cevher-i candır
Meâb-ı menba'-ı servet, metâ-ı bağ-ı rıdvândır
Uyanmaz hâb-ı gafletten bu millet nâ şinâsândır
Hayâl-i hasrete doğru şitâbân olduğun söyler

Alınsa kuvveti nehrin teessüs etse şirketler
Açar ağuşunu peydâ olur binlerce ni'metler
Bedestende pinhândır hezârân türlü servetler
Metâ'-ı ni'metin bî hadd-i pâyân olduğun söyler

Husûsân nehr-i Cennet olduğun i'lân eder Ceyhan
Buyurmuşdur cenâb-ı hazret-i Peygamber-i zîşân

Gülistan-ı hayâtın var iken î'sâline meydân
Se'âdet sînegâhında nigahbân olduğun söyler

Uyan ey kâbiliyyet nerdesin izhâr-ı âsâr et
Seni bekler bu âlem, varlığın isbât-ı i'sâr et
Açılsın bâb-ı ni'metler, menâfi-i bî şumâr et
Teceddüd devridir, eyyâm-ı tâbân olduğun söyler

KADINLAR

Herhangi bir eve bir kadın gerek
Yoksa beşeriyyet korunmaz imiş
Neler gösterecek bu devr-i felek

Kapanmış gözlere görünmez imiş

Zamâne kızları, fimgili fistan
Kadın mı yetişir böylesi pısdan
Kimi Kıptî, kimi çingene cinsden
Ne mikrop olduğu bilinmez imiş

Her birinin kelle kulak yerinde
Çoklarının din iman yok serinde
En koca karıda, kızda, gelinde
Terbiyeden eser bulunmaz imiş

Hani o kadınlar, o iffet hani
Cihânı tutardı şöhreti şanı
Ahîret kadını dünyâ sultanı
Her kadın yar diye sarılmaz imiş

Şimdiki kadınlar şeytanın piri
Terbiye görmemiş ellide biri
Liftinen arınmaz ağzının kiri
Yere geçicikde yarılmaz imiş

Hizmet mi beklersin böyle karıdan
Kem ayarı fazla giyer sarıdan
Daha ne kırpıklar gelir geriden
Dilrubâsız dansa girilmez imiş

Nice şaşkınlık da belâsın arar
Bilmediği kıza düğürcü salar

Haftası geçmeden eşini dalar
Her kızı almaya varılmaz imiş

O handân görülen sûretler sahte
Felek yâr değildir bakılmaz bahta
Zevâl bayrakları yanaşmış tahta
Şâh-ı devrân olsa tanınmaz imiş

Bilmediğin yere yanaşma yakın
Çok olur kötüsü sakın ha sakın
Başına takarsın cehennem tokun
Cendereye versen kırılmaz imiş

CÂMÎ'İ KEBİR

Ulu Câmî'i hâinler harâbe-zâra döndürdü
Harîmin, havlusun tahrîb edip, mezâra döndürdü
İbâdethâneyi tervîc-i âmâle edip âlet
İrem bağı gibi gülzârını bîzâra döndürdü
Geçilmez oldu semtinden, helânın hâl-i meşhûdu
Mühendisânının yollandığı bir gâra döndürdü

DİĞER (ULU CÂMÎ HAKKINDA)

Ne idi günâhı Ulu câmi‘in
İflâs bayrağını çekmesi kaldı
Yakayı tutdurdu hırsız eline
Halısın kilimin sökmesi kaldı

Bakmaz mısın keneflerin hâline
Müzahraflığına izmihlâlâline
Zehirli mikroplar binmiş dalına
Kokusu ayyuka çıkması kaldı

Her tarafı dönmüş tavuk pinine
Yapanların babasının inine
Tükürmen mi böylelerin sinine
Ma’kus tarihine bakması kaldı

YER ALTINDA BİR ZİNDAN

Bir cıcıklı kademhâne yaptılar
Bir karanlık mağaraya depdiler
Ne oyunlar oynadılar Kıptîler
Havlusuna kezzap dökmesi kaldı

Ne oldu hücreler, fetvâhâneler
Ağlamaz mı şu hâllere analar
Görüp ateşlenir yanar sîneler
Sade minâreyi yıkması kaldı

Öbür başdan mezâristân söküldü
Nice bir cesetler çaya döküldü
Eğildi kâmetler kadler büküldü.
Sâde kemikleri yakması kaldı

Soyguncular her tarafa dağıldı
Bu memleket inek gibi sağıldı
Sanki kurt elinde koyun boğuldu
Mimberi kürsiyi sökmesi kaldı

ÇUKADAR HACI MEHMED VE ÂİLESİNİN FECİ SURETDE İMHA EDİLMELERİ HAKKINDA

Nasıl kıydın o mâ'sûmâna zâlim, hâb-ı gafletde
Yezîd'in hâlini geçmek mi isterdin denâetde
Görmedi târîh hiçbir zaman mislin bu şenâatda

Bu hâlin görmemiştir mislini târîh bu zilletde
Eğer kan var ise kan ağlasın artık bu millet de

Binâ-yı iffeti zâlim, niçin hâk-i helâk etdin
Neden havf etmedin hakdan, Yezid'e iştirâk etdin
Cezânı aldın âhir dem ipin destinle çâk etdin

Bu hâlin görmemiştir mislini târîh bu zilletde
Eğer kan var ise kan ağlasın artık bu millet de

Ne yaptın ümmühâtı, hâke serdin sonra sıbyânı
Uyandırdın mı ağûşunda kalmış nâz-ı nâzânı
Muhît-i Kerbelâyı andırır seylâb eden kanı

Bu hâlin görmemiştir mislini târîh bu zilletde
Eğer kan var ise kan ağlasın artık bu millet de

GÜZEL HAKKINDA

Benim güzellerden arz-ı hâlim var
Mezâda vermişler haklarımızı
Gönül arzu eder, eşini arar
Hûblar sormaz oldu hallerimizi

Sormaz oldu hâlimizi sunalar
Böyle olursa dalgalanır Tunalar

Pırlanta taşına benzer memeler
Nice bir beklesin yollarımızı

Sever idim gülşenlerde gezmeyi
Ak göğsünden gümüş düğme çözmeyi
Bırakmazdım giysileri yazmayı
Soldurdu solduran güllerimizi

Âh etsem âhûlar yanıma gelmez
Beni mecrûh eder, yaramı sarmaz
Hûbların etdiği kendiye kalmaz
Aceb kim susdurur dillerimizi

O siyâh benlerin halleri yaman
Beni mecnûn eder bir kaşı keman
Yar ile tenhâda kaldığım zaman
Densiz alışdırdık ellerimizi

Kirazdır yanaklar, kisveler sümbül
Seyreder gerdanı, ah çeker bülbül
Yusuf'u andırır, vechindeki gül
Büker yılan gibi bellerimizi

GÜZELE BENZER

Tavus kuşu gibi çıkdı karşıdan
Boyu selvi gibi dala da benzer
Hûblar imiş aşk ehlini sarsıdan
Gülgülü yanaklar ala da benzer

Kızarmış yanaklar, dökülen terden
Seyretsen hüsnünü, gam gider serden
Kokusu ulaşır havadan yerden
Nâdide dokunmuş çula da benzer

Devreder hüsnünde mevsim-i bahar
Açılmış giysüler gül yağı kokar
Görse Leylâ Mecnun içini yakar
Menendi bulunmaz kula da benzer

Kaşı kavı-i fezâ lebleri kiraz
Dişi inci mercan billurdan beyaz
Aks-i endâm eder çehresi melez
Ağzı südler gibi bala da benzer

Ateşi dilberin devreder serde
Arardım güzeli çerde be çerde
Tadını bulaman milisi narda
Bahtıma çıkmayan fala da benzer

ARASA'DA ZAHİRE BULUNMADIĞI ZAMANIN MANZÛMESİ

Memâlik, sâhagâh-ı eşkiyâ meydânı olmuşdur
Vatan ebnây-ı zulmün müşterek harmanı olmuşdur
Kimi iş başına koysan Topal Timur'u geçmekte
Ne cânibden baksan memleketin talanı olmuşdur

Birikmiş bir reisin başına bir parça çingene
Ne beklersin bu milletden danış bir kerre vicdâna
Dökerler yolcunun yem torbasın bâzâr-ı meydâna
Bu kudret, ihtiyâcın dâfi-i buhrânı olmuştur

Varıb görse va'ziyet-i bâzârı lutfen bir kerre
Hücûm eder ahâli, taraf-ı meydanda yok zerre
Polisler jurnalın ihzâr için esbâb arar şerre
Vukûât onların sermâye-i îmânı olmuştur

Varılmaz oldu hayfakim bu günler semt-i bâzâra
Acından sarsılır meydana düşmüş olsa bir fare
Meğerkim kalmamıştır milletin ıslâhına çâre
Sefâlet milletin seylâbe-i tûfanı olmuştur

Varırsın vâliye îzâh-ı hâle emr-i mahdûd var
Seni tahrîk eden vardır denir, bir hâkim-i Nemrûd var
Nasıl ağzın açarsın karşısında, cürm-i meşhûd var
Ümidvâr olduğun dağlarda kar harmanı, olmuştur
Rezâlet başladı çarşıdaki asrî fırınlarda
Bu hâlin mislini gören yokdur kurûnlarda
Teemmül et şu hâlâtı düşün artık derinlerde
Somun kavgaları kavgaların sultânı olmuştur

Nice bîçâreler me'yûs-ı me'vâ olmadı Mar'aş'da
Erirdi görse bu hâli, hayat olsaydı bir taşda
Bilinmez hadd-i pâyânı, yanan çokdur bu ateşde
Sayılmaz râhnedârı, renc-i bî pâyânı, olmuştur

Mesakından kimi gördün muvaffak oldu erzâka
Vedâ etmiş tamâmıyla ahâli hüsn-i ahlâka
Bakın Allah için, meydândaki ashâb-ı infâka
Hamâm tellâkları, meclislerin erkânı olmuşdur

Karın ağrılarından karne almakda kabâhat var
Bu kabûs-ı belânın bir yerinde bin felâket var
Tohum depolarında elli bin türlü rezâlet var
O hırsız sâhası soyguncular külhânı olmuşdur

Bider tevzîni hikmetde mâhir olmayan bilmez
Bu taksîm-i acîbi anlayan yokdur, zihin sarmaz
Dönermiş bir dolap, amma arâzî habbesin görmez
Tohum depoları hep hokkabâzlar hânı olmuşdur

Değildir milleti teşvîk edip halkı uyandırmak
Hemen cin cedvelin tanzîm edip mâfevki kandırmak
Şu hâlet, âdeta zürrâı, zeri'nden usandırmak
Hükümet aldanırsa memleket vîranı olmuşdur
Mürüvvet nâmına bir şey aranmaz oldu millet de
Hayâtın kadar tenzîl görülmüş mü bu zilletde
Görün Allah için söylen, diyânet var mı devletde
Kimi Kıbtî, kimi Çingen, kimi Nasrânî olmuşdur

Teemmül eylemek lâzım, görüp meydândaki hâli
Selâmet gitdi âlemden, âla hâliyeten hâli
Sen andan iş mi beklersin, silindir şapkalı vâli
Müsürfin pisi pisine hurd-mendânı olmuşdur

Nekim arzu ederler, emrine amâdedir millet
Bu âlem görmemiştir böyle vahşet, böyle bir zillet
Hani ahkâm-ı hürriyet, adâlet, nerededir uhuvvet
O bir hizb-i meseldir, dillerin destânı olmuştur

Geçen gün cerîdesinde yazmış bir ebûlhayvan bey
Benâtın piçlige sevk eyler teşvik eder, çirkin şey
Edepsizlik cihânı istilâ etmekde peyderpey
Nîceler hilye-i nâmûsunun düşmanı olmuştur

Gürüh-ı muhtekirânın sayılmaz oldu a'dâdı
Çoğaldıkça çoğalmakda hudûdu geçdi ta'dâdı
Yetişseydi Fuzûliler bu asra, Ruh-ı Bağdâdı
Denirdi, asr-ı hâzır çilenin devrânı olmuştur

Zarûret gün be gün artmaktadır, her türlü şiddet var
Şu hâl-i ıztırâbâtın temâdîsinde hikmet var
Zamânın ağniyâsında hamîyyet yoksa hisset var
Kanaat cû-ı çeşmin mâbihiltıfyan olmuştur
Ölenlerden vergi almak âdet oldu şimdi Mar'âş'da
Nazîrin görmemiş târîh ne sarhoşda, ne ayyâşda
Kenef vergisi kalmıştır, unutmuşlar o bir başda
Bilen yok, bildiren yok, meclisin nisyânı olmuştur

Elinden aldı esnâfın evvel batmânı kaldırdı
Bu tahribât-ı kâbusu az görüp kiyâla saldırdı
Elin her hangi bir şeye dokundurdu ise öldürdü
Uğursuzluk bu kavmin rehber-i çobanı olmuştur

Değirmenler de istop çekdi, ta‘til oldu onlar da
Kalup âvâre esnâf, sinsin oynarlar fırınlarda
Ararsın çarşıda ekmek, bulunmaz bazı günlerde
Reis-i beldenin â’ mâlinin kurbanı olmuşdur

Bâzergânlar, ribâyı sâhâ-i imkâna indirmez
Sorarsan ihtikârın gölgesin dükkâna kondurmaz
Kanâ‘at nolduğun bilmez, saman dökse de kandırmaz
Zamânın âdetâ yecûc me’cûcânı olmuşdur

Tifüs nâmı verirler, halka asalakdan gelen derde
Devâsın söylemek güçdür ,çekerler uğruna perde
Tabîpler yüklenirler pislîğe, ya kehleye, kurda
Bütün millet, siyâset havfinin kurbanı olmuşdur

Alır bir mâlî kırk beşden, satar yüz kırk beşe doymaz
Eğer yoklar isen nabzın, kedadlık hâline koymaz
Cihâna gelmeyenler varise, ancak onu soymaz
Bütün bîçâregânın bâis-i uryânı olmuşdur
Geç attar çarşısından, hırsızın gâh bazârından
Şeker hastalığı vardır hazer et reh-güzârından
Şefâat mı umarsın yoksa Nemrûd’un mezârından
Serâpâ her biri bir çarpıcı dükkânı olmuşdur

Muhâfızlar çıkarlar ormana ormandaki işe
Ne köylerde tavuk kaldı, ne ormanlarda bir meşe
Cihânı sardı, sarsıtdı sertâ-ser bu endîşe
Yumurta tâciri, ormanların çobanı olmuşdur

Sokaklardan geçilmez oldu her hanede sâzende
Cihânı istilâ etmekdedir eğlence hânende
Eşekler de sükût-ı ihtiyâr etdi öldü bence
Serâpâ memleket, hep çalgıcı dükkânı olmuşdur

İhânet şiddetiyle darbesin indirdi evkâfa
Hezârân kerre rahmetler okutdurmakda eslâfa
Teessüf etmemek kâbil midir şu hâl-i ahlâfa
Vakıflar meclisi, bir hokkabâz meydânı olmuşdur

Gidersin câmiye beklersin evvelki imam gelmez
Cemâ'at muktedâsın sorsalar kim olduğun bilmez
Geçer mihrâba her gün başka bir adam suâl olmaz
İbâdethâneler asrîlerin düşmanı olmuşdur

Şitânın şiddeti vardı yanaşdı, evc-i ayyûka
Geçilmez oldu semtinden hudûdu geçdi mahrûka
Neferler tut keserken parçasın düzmekdedir sûka
Yasak emri, itâat yâynının fermânı olmuşdur
Polis merkezlerinde bir de cimcik partisi çıkdı
Ne denli var ise sapkın polis merkezlere dıkdı
Usandı millet ğâlîbâ bu nâmussuzlardan bıkdı
Zamanın pâdişâhı iffetin düşmanı olmuşdur

Bu kez de ortaya varlıkçılar cemiyyeti çıkdı
Bülend hizmeti âhir, müsâvât köprüsün yıkdı
Bu hal memlekette koymadı bütün canları sıkdı
Mahallin en zaîfi, ağniyâ akrânı olmuşdur

Arındı ğâlîba nâmı, vücûd-ı muhtekîrânın
Serîr-i serveti meydâna çıkdı kenz-i irâtın
Eğer öğrenmek istersen yerin sermâyedârânın
Makarr-ı sâhegâh âşıklar meydânı olmuşdur

Cihânı sarsıdan bir ateş-i dehşet fezâdır bu
Hayât-ı kâinâta darbe-i âlem-sezâdır bu
Ne bitmez bir tükenmez hallolunmaz mâcerâdır bu
Cihân bir pençe-i kahrın ne bîemânı olmuşdur

Ne oldu hâl-i dünyâ her taraftan infilâk etdi
Nice kâşâneler devrildi devrân zîr-i haketti
Hükümetler de nâ-bûd olmak üzere ittifâk etdi
Cehennem gâliba milletlerin mühimmâtı olmuşdur

Cihânın kalmamışdır zevki şevki sâha-i sazda
Ne bağ-ı gülfeşânında ne ezhâr-ı bahârında
Niceler hâbe varmışdır, zemîn istitârında
O meskenler ki iskânın ale'l-iskânı olmuşdur

Bu hâlin görmemişdir mislini târîh bu mahzarda
Ne hengâm-ı Hülâgü'da, ne Kısra'da, ne Kayser'de
Bu millet hakkını yarın suâl etmez mi mahşerde
Kimin bend-i esîri kimlerin kurbanı olmuşdur

Otuz beş bin nüfusun seddolundu un değirmeni
Şu hâl-i dehşet-efzâ, titretir erbâb-ı vicdânı
Husûsla hasâd hengâmıdır, hengâm-ı ihsânı

Esâret, Mar‘aş’ın bir hisse-i pâyânı olmuşdur

Elâ ey ! Pister-i dâna, hemîşe seyr-i bâzâr et
Yönün mâziye döndür de enîn-i girye-i zâr et
Yeter ey hâme koy, tasdî-i razî hatm-i güftâr et
Hezârân kerre bu ma‘mûreler vîrânî olmuşdur

GAM ÇEKME DÜNYA HALİNE

Gam çekme ey gönül dünya hâline
Bulanur bulanur durulur bir gün
Bir takım kem-râhın kîl u kâline
Onun da defteri dürülür bir gün

Düşme gam bahrına eyleme keder
Sen kendi kendini edersin heder
Bir kuru kavgadır bu böyle gider
Bu çarhın çenberi yorulur bir gün

Bir zaman Nemrudlar göklere urdu
Çıkdı havalara kuleler kurdu
Nice Firavunlar yerlere girdi
Sîneler yerlere serilir bir gün

Ne oldu Şeddâd'ın bâğ-ı iremi
Kaldı mı zerresi, dengi, dirhemi
Dünyâ kime kaldı, İskender'e mi
Dîvân-ı Bârî'ye varılır bir gün

Kimlerin denilmiş dünyanın nâzın
Kalır mı sanırsın şâhânın, bâzın
Yabanda görme pek köylünün sözün
İğneden ipliğe sorulur bir gün

DÜNYA HALİ BÖYLE İSE DE..

Kalmadı dünyânın neşesi, dadı
Meğer bir müzeyyen halı ise de
Geri saltanatlar yok oldu adı
Kırıldı kolları dalı ise de

Hani şehinşâhlar, melikler hani
Silindi âlemden şöhreti, şânı
Akıbet toprağa kavuşdu teni
Kaldı hazînesi dolu ise de

Binmişiz süreriz gafletin atın
Her yerimiz zaif, günahlar metin
Şefâat olmazsa işimiz çetin
Kapanır Cennet'in yolu ise de

Rehberim büyükdür rehber-i azîm
Sarsılmaz dünyâda kuvve-i râzım
Denmez mi âşıkı deftere yazın
Bu da ümmetindir deli ise de

GAZETECİLERE

Muharrirler serâpâ bahs açar garbın ricâlinden
Ya Bismark, ya Napolyon, ya da Petro'nun kemâlinden

Sürerler meydana bir bahs-i kâbûsu senâ eyler

Hâvisi, ya Nemrud, ya İtalyalı ferândan

Çevirmiş Avrupa erkânına hasr eylemiş fikrin
Esîri olduğu mefkûresi, yorgun dimâğından

Sayılsa şarkın erkânı aceb bir ma‘zeret var mı
Selâhaddin-i Eyyîbiler’in şems-i hısâlından

Nedendir bahs olunmaz savlet-i Fârûk-ı a‘zamdan
Neden açmaz emîrû’l-mü’minînin Zülfikârı’ndan

Sahâbîden Halîd ibn-i Velîd’in Şam fütûhâtı
Cihânı hep şa‘şaadâr etmişlerdi şuâından

Hani Turgut Reisler, Barbaros, Mahmud Gaznevî’ler
Neden hâmûş edilmiş Fâtih, Rûm’un cidâlinden

Tanırdı Târik ibn-i Ziyâd’ı Avrupa kavmi
Temevvüc eyleyen âfâka, şimşîr-i celâlinden

Napolyon mülkünü tahrîp eden Ahmed Cezzâr nerde
Aceb nâ-bûd olur mu târîhin sadr-ı işgâlinden

Ne yapmışdı Macar mülkünde Tiryâki Hasan Paşa
Nasıl kaçdı Macaristân kralı kendi mâlından

Cihân bir Padişâha az diyen Sultân Selîm nerede
Olurdu saltanatlar muhtazar mefhûm-ı vârandan

Eğer yoksa bilenler satvet-i Sultân Süleymânı
Sorarlar savletin arzu eden Nemse kralından

Plevne kahramanı bahs olurken Bulgaristân'da
Düşüb yüz üstüne kâtip kalem kaldı makâlından

Nasıl parlatdı Abbâsîler'in ikbâlini Ca'fer
Vezîr Bermekî'den Türk idi İrân ricâlından

Dehâlet eyledi fûrûha Kafkasya ferâh-fersâ
Mülûk-ı Türk'e bağlanmakdı Rus'un izmihlâlinden

Silinmez nâmı târîhden Cezâyirli Hasan Paşa
Nice kalelerin Fâtihi'dir azm-i bisâlinden

Elinden aldı Abbâsîler'in mülkûn Ebâ-Müslim
Bu bir Türk'dür, zuhûr etmişdi Horasan diyârından

Yorulmuş gözle bakmakla görülmez Türkün ecdâdı
Buna âyine-i İskender ister inşîâından

HAYATA HİTAP

Hayat senin yapmadığın ne kaldı
Yarın bu hesâbı vermem mi dersin
Sırâtı mı geçdin fermânın mı var
Divân-ı Bâri'ye varmam mı dersin

Hak'ka yarar değil sendeki emel
Var mı defterinde ahsen-i amel
Dâimâ günahdır atdiğin temel

Cehennem narına girmem mi dersin

Geçti ömrün bir kararda kalmadın
Konup göçenlerden ibret almadın
Helâl nedir harâm nedir bilmedin
Bu cürmün cezasın görmem mi dersin

Geçirdin ömrünü gaflet yolunda
Ma'siyet peşinde isyan gölünde
Her dem esîr kaldın nefsin elinde
Yoksa bu âlemde ölmem mi dersin

Azm-i isyân edüp küsme kadere
Ararsan, bulursun derdine çare
Sen hâlis ümmet ol Hayrî'l-beşere
Mazhar-ı mağfiret olmam mı dersin

Günah mı bıraktın gençlik çağında
Ma'siyet uğrunda isyân bağında
Ne oyun oynadın sen bu düğünde
Âhirete yönüm dönmem mi dersin

GEÇMİŞ ASIRLARDA OLAYLAR, ŞAHISLAR VE MİLLETLER

Ufûl etmezden evvel heyâkil-i kabus yaptırdı

Milleti mecbûr etdi tuttu keykeline tabdırdı
Takaddüm etdiler sûret perest ateşperestâne
Reîsân perde-i nâmusun şeytana kapdırdı

Edepsizlik Napolyon mülkünü yıkdı harâb etdi
Hükümdârân-ı garbın satvetin zîr-i türâb etdi
Adâlet yüz çevirdi yer yüzünden sedd-i bâb etti
Metâ-ı kâinâtı âlem-i eflâki yakdırdı

Düşürdü Sırb'ı Sırb'a harbedüb harbiye erkânı
Kızılırmaklara döndü Yugoslav kavminin kanı
Bilip görmüş iken hâlin Lehistân'da o evrânı
Ölüm gelmezden evvelce belânın tohumun ekdirdi

Ecel tayyâresi yelkenlerin indirdi Yunan'a
Onun da beynini teşrîh ederler hurde-bînâna
Kalır mı yapıdığı köylerdeki vahşet o hayvana
Harîm-i ismetin âh-u enîn arşa çektiirdi

Zamanı geldi yaklaştı felâket devresi Rus'un
Sabah bir gün kıyametler kopar başında deyyûsun
Ölüm mikropları âfâkını sarmakda kâbûsun
Cihâna bolşeviklik tohumunu ol kâfir ekdirdi

İtalyanlar da olmak üzeredir harbde zebîha
Onun da merkezi bir gün olur baykuşlara sahne
Çekil bir sâhile seyr-i temâşa kıl o kemrâhe
Habeş mülkünde milyonlarca insân kanı akdırdı

Japonlar mikroskopla seyredeler garbdeki hâle
Akan kan yırtılan ismetlere hûnâb-ı sayyâle
Çini çırpıplak etdi şeklini benzetdi cibâle
Moğol ırmaklarından sanki insân kanı akdırdı

Eşedir İngilizler şeytanet faslında şeytândan
Âbesdir bunları addeylemek ebnây-ı insândan
Cenâb-ı Türk'ü sorma, sûd be sûd erkânı cengândan
Zamânın inkılâbı mâyasın meydâna atdırdı

Yeni dünyâda hâzır olmalı, ferdây-ı taksîme
Bilirler tarhını, tenzîlini, erbâb-ı maksûme
Cihânın müşrikânı müşterekdirler, bu mefhûma
Sanemdârânı, fermân-ı ilâhı nâra atdırdı

Ne oldu devlet-i Dârâları, Kıs râları bir gör
Zaman-ı Kiyomers'in, Pertev'in, târîhden öğren sor
Hisâr-ı sedd-i Çin'i kasr-âbâd eyleyen fağfûr
Kazâen nâgeh-i ikbâlini eder pâre çâr yedirdi
Vukû'ât-ı kurûn-ı mâziyi ibretle bir seyret
Geçip enzâr-ı âlemden basîret burcuna varet
Cenâb-ı Zülcelâl'in kudret-i kakhârın farket
Zamân Âfrâsyâb'ın tahtını ummâna atdırdı

Kıyâs et kavmini Âd'ın, ne hizmet etdi Şeddâd'a
Karışdı târîhe Cengiz ile Haccâc, bîdâda
Ne oldu servet-i Kârûn'u gör, sığmazdı kerrâta
Kiyâniyân melikin tahtın, demirci kâva haydırdı

Hayât-ı Şâh Mânsûr'u, bu devrândır çeken dâra
Kimi gördün ki îsâl etmedi gülzârını zâra
Hezerân bülbül-i râ'nâ nihâyet verdi güftâra
Hayât-ı reng-i gülgünün felek sayyâda satdırdı

Aceb âsûde kalmış var mıdır bir ferdi devrânın
Mülûkânında, bârında, gedâsında bu dünyânın
Rikâb-ı çerh-gerdûnu temâşâ et de, gör ânın
Ne mâzisinde var kudret, ne istikbâle yapırdı

OLMALI DEĞİL

Maymun ovasına döndü çarşılar
Bu sıra çarşıya varmalı değil
Nere varsan bir uğursuz karşılar
Mülevves yüzleri görmeli değil

Hayâ hicâb memleketden çekildi
Nâmûs aralaşdı suya döküldü
İffetin kâmeti kaddi büküldü
Hangi harekâta girmeli değil

Görmez misin kadınların hâlini
Cıblanmış karısı, kızı, gelini
Nâmûsdan bir demlik çekmiş elini
Hayâsızın yakın olmalı değil

Ağzına sıvamış kırmızı boya
Bozukluk olmalı çekmiş bir soya
Sütüne karışmış her türlü maya
Hangi kenefdendir sormalı değil

Cünübdür bunların onda dokuzu
Pâkliği ne bilir yaban domuzu
Başlarına döksen Karadeniz'i
Paklanmaz kafayı yormalı değil
KÖR ŞEYTAN

Kör Şeytanıyem, âlem-i eflâk-i azîmin
Ebnây-ı beşer, hâli değil mefsedetimden
Bir pîr perestanesiyim câh-ı cahîmin
Dağlar bile azâde değil, melanetimden

Ateşden îcâd etdi beni Hâlık-ı kudret
Ateşgedeler zerre değil hâlîme nisbet
Erkân-ı Cehennem'den idim bâdi-i neş'et
Reddetdi Cehennem de beni ma'siyetimden

İlk hâdisemin şâhıdır vaka-i Hâbil
Târîh-i vukûâtımı nakşeyledi Kâbil
Hengâme-i gerdûn-i beşer kavm-i kabâil
Binlerce fesâd ahzolunur matbaatımdan

Puthânelerin bânîsiyim yâdigârımdır
Âyin-i hurâfât-ı Nasârâ eserimdir
Dünyâyı harâb eylerim âhir seferimdir
Deryâlar altın püskürdecek ma‘rifetimden

Sevketmişdim pap-ı perîşânımı Rûm’a
İzlâl-ı Beni Ahfar’a, akvâm-ı Sodom’a
Tayyârelerim cür’et eyler, keşf-i nücûma
Ecrâm-ı semâ vehme düşer melabetimden

Son asr-ı maârifde bu mektepleri açdım
Dinsizliğin i‘lânına birden bire şaşdım
Allah’a hücûm eylediler ben dahi kaçdım
Fazlasını yaptılar benim mazarratımdan

SÂDIK HOCANIN DAVETİ

Hocam seni da‘vet eyledim amma
Sana yan kesici getir mi dedim
Hayâsız, sapsız, hır, hırsız
Topla da evime yetir mi dedim

Başına topladın bir takım sakar
Tavuk düşmanları dolaba bakar
Bunlar menfât için evimi yakar
Geyigin postunu götür mü dedim

Peşine bir bölük hırsız düşürdün
Evde ne var ne yok derdin deşirdin
Göz boyacı geçiniri, devşirdin
Fincanı tepsiyi aşır mı dedim

AHIR DÂĞINA AİD

Yine duman çökdü ahır dağına

O ölüm sâhâsı gam yatağına
Yılda bir çok insan düşer ağına
Ağladı elinden analarımız

Yazın sahrâsında bülbüller öter
Kışın yollarında ölümler yatar
Nice hânümanlar sönerde biter
Serpilir yerlere sînelerimiz

Bir giden bir dahi geçmiyor ele
Yazılmaz künyesi hesâba kele
Çok kurban vermişiz biz bu cebele
Geçmiyor figansız senelerimiz

Mâtem evi oldu bu dağın beli
Döner üzerinde ecelin yeli
Değildir çağlayan yağmurun seli
Dökülen göz yaşı tânelerimiz

Bu dağın belinde yolcuya yarar
Ebniye gerekdir rehberin arar
Dâima yolların fırtına sarar
Yok oldu bir nice sunalarımız

Uyan ey müceddid cebeli gezdir
Bir eser bırak da târîhe yazdır
Ölüm mikrobunun mezârın kazdır
Alınsın düâmız, senâlarımız

Budur memleketin bir büyük derdi
Meydân-ı mâteme sergisin serdi
Nerdedir Mar‘aş’ın heyeti, ferdi
Ne oldu sâhib-i gınâlarımız

VATANIMIZ, İLİMİZ

Vatana atmışız bir azîm temel

Yıkılmaz, sarsılmaz, Türk'deki emel
Var olsun vatanım, var olsun, hilâl
Var olsun ilimiz, obalarımız

Vatanı parlatdı, vatanın eri
Her yeri Cennet'dir, sâhası seri
Yıldırımlar gibi geçdik ileri
Kükredi bir zaman çetelerimiz

Maraş idi, evvel sancağı çeken
Düşmanın kâmetin, kaddini büken
Vatanın zincirli arslanı iken
Kurtardık iş gördü çabalarımız

Kim idi, yurdumun çirasın yakan
Uçamaz, kanadı olmayan şâhân
Yanımızdan geçer bir koca Cihân
İlim irfan dolu torbalarımız

Cihânın suları ölçüye girmez
Aceb memlekete hayat mı vermez
Meğer merciine arz eden olmaz
Su taşır bağlara kırbalarımız

En büyük servetin kapusu bura
Yaradılışına, vaz'ına göre
Meydan okur idi milyonerlere
Olsa şirketimiz, şu'belerimiz

Dağların suları çekilir çaya
Fâide bahş etmez yoksula, bâya
Gitmesin yurdumun emeği zâya
Kurusun mu susuz ovalarımız

Yolsuzluk da kırdı kuvvetimizi
Yok etdi bitirdi servetimizi
Böyle sanmaz idik kıymetimizi
Ne idi bilmedik hatâlarımız

Bakmadı görenler başından atdı
Yolsuzluk yüzünden memleket batdı
Eğer çekilirse Kayseri hattı
Bereket kazanır çorbalarımız

Her taraf böyledir her cihet uzak
Kaza merkezleri Mısır'dan uzak
Biz bu arzuhali kimlere yazak
Yolumuzu keser zorbalarımız
Hele gavur gölü hepisin basdı
Yakını köylerin neslini kesdi
Zâlim sivrisinek kılıncı asdı
Ağlar yavrusuna analarımız

Bu havzaya fazla kıymet verilir
Sahnesinde çok eserler görülür
Masrafından fazla îrâd alınır
Böyle tahmîn etmiş atalarımız

Büyük bir şehirmiş bu gölün yeri
Zincirli isminde Hitit eseri
Yeni ebniyesi, kenkereleri
Seyreden geçerken kıtalarımız

Bunlardan biri de Azaplı gölü
Komşusu köylerin bükülmüş beli
Da'vet eder durur ölüm eceli
Yar yolunu bekler sunalarımız

Bu göller, gün be gün havayı bozar
İçinde her çeşid lâşeler yüzer
Burda insan değil yılanlar gezer
Çürür evlerimiz latalarımız

Vahşi hayvanların elinden dağlar
Tükendi kalmadı bahçeler, bağlar
O ma'sûm köylüler ah çeker, ağlar
Elbiseyi kaplar yamalarımız

Domuzun sürüsü dağları tutdu
Sardı her tarafı, lengerin atdı
Niceler bağların bırakıp gitdi
Vaz geçdi mâlından, nicelerimiz

Bu vahşi hayvanlar bağları basar
Bırakmaz üzümünden, meyveden eser
Gördüğü bahçenin gülünü keser
Ağladı elinden analarımız

Daha bir de maraz vardır göl denür
Bâd-ı sarsar bir zehirli yel denür
Hangi bağa dokunursa öl denür
Kırıldı paslandı kamalarımız

Başka bir böcek de mikrobun eker
Bu da meyvelere hâtime çeker
Bütün ağaçların tohumun döker
Geçdi milyonları zararlarımız

Hakikat böyledir değildir hilâf
Yakdı memleketi tütünsüz alaf
Maraş'ın senesi gibidir bu laf
Doğrudur nutkumuz, notalarımız

SÜKÛTİ ZAMANINDA REİS SANIYLA BELEDİ- YE'YE

Ne hizmetler etdim ben bu millete

Çayların üstünü kapatmadım mı
İnkâr edenlerin gözüne dursun
Tanzîfât vergisi çıkartmadım mı

Evkâfin malların istimlak etdim
Yıkıdım dükkanların istihlâk etdim
Yundum, temizlendim, istinşâk etdim
Şeytana yaşasın çağırtmadım mı

Yıkmadım mı yetimlerin hânesin
Kim ağlatdı Arnavud'un anasın
Satdım enkâzını aldım parasın
Anasın belleyip ağlatmadım mı

Ulu Câmi'in de aldım pâcını
Alâ'uddevle'nin yıkıdım tâcını
Elime verdiler ipin ucunu
Vatandaşı barbar bağırtmadım mı

Temizledim değirmenin yanını
Yordum eşekleri yaktım canını
Attar Hanifi'nin değirmenini
Yıktırıp suyunu bağlatmadım mı

Açmadım mı çarşıların üzerin
Kaleye kaldırıp avrat pazarın
Görmez misin memleketin mezarın
Bir baştan bir sona yıktırmadım mı

Bilmeyen var ise çarşıya gidin
Yapdığım eseri temâşâ edin
Bankacı başına dökülen tudun
Kestirip yüzüstü çökertmedim mi

Arkama düşürdüm bir sürü koyun
Sen ol da oynama burada oyun
Tünele çevirdim çayların suyun
Pisli sularını tüketmedim mi

Bu sefer kılıncı çarşıya asdım
Yanıma, yönüme, cezâyı basdım
Para tükenmişdi, sikkeyi kesdim
Milletten banknotlar apartmadım mı

Az mıdır Maraş'a etdiğim himmet
Aceb hizmetimi bilir mi millet
Daha nasıl olur yollara hizmet
Tulumbalar ile sulatmadım mı
Ne dedimse bu millete tuturdum
Müte'ahhidlere hapı yuturdum
Kanlıdere'nin de üstün örttürdüm
Herkesi tükürüğün yalatmadım mı

Bakmaz mısın yaptığımız fırına
Ekmeği tükenir kalmaz yarına
Kıymet takdir edip fırın yerine
Sâhibin yalvartıp yakartmadım mı

Dolaşdım Maraş'ın her bir köşesin
Kırdım sütçülerin camın, şişesin
Medeniyyet gelsin dursun yaşasın
Hakikatı eğip çarpıtmadım mı

Sabah bahçelerde yapar düğünü
Orada oynarım zeybek oyunu
Bahçelerin pisli kirlı suyunu
Kesmek için dâim seğırtmedim mi

Mahfelin ardına bir köşk yaptırdım
Katırcı Ökkeşe onu kapdırdım
Mezarı yıktırdım tarih saptırdım
Millet için ipler yağlatmadım mı

Varup da görmeli Pınarbaşı'nda
Ne madik oynadım suyun başında
Var mı bu hizmeti gören düşünde
Millete illellah dedirtmedim mi

Şimdi de burnumu sulara sokdum
Büyük gözün suyun, Kırkgöze dökdüm
Vâkıa bir takım evleri yıkdım
Millete bulambaç yedirtmedim mi

Kapatdım çayları, yolları deşdim
İnce harka yeni bir tünel eşdim
Şeddâdı, Firavunu, Nemrûdu geçdim
Boyunları kırıp sarkıtmadım mı

Şehir meclisini karşımda görmem
Dönerim sözümden, azmimden dönmem
Çocuğa, çoluğa ben cevap vermem
Kılıbıkdan a'za yaptırmadım mı

Rengimizi aldım her bir boyadan
Korkmam fahereden ipsiz yayadan
Ta'limat alarak Şükrü kayadan
Yıkacağı bir bir yıktırmadım mı

Çayları bırakıp başladım yola
Cıcıklı bayrağım almışdım ele
Dünyada ne varsa püsküllü bela
Gelsin diye size çağırtmadım mı

DİĞER

Ne kusûr ararsın Belediye'de

Memleketi yıkdı, yakması kaldı
Hamdolsun, mikrobun kökün geçirdi
Yollara dinamit dökmesi kaldı

Ağaç kurdu gibi milleti oyar
Saman çöpü görse, jurnalı dayar
Bu yüreksizlerin karnı mı doyar
Çarşığı sömürüp yıkması kaldı

Kavasın sayısı altmışı aşdı
Hesâbda Çolağ'ın nahırın geçdi
Bunların elinden esnâf da şaşdı
İflâs bayrağını çekmesi kaldı

On sekiz tahsildâr mahalle gezer
Halburdan geçirir, elekden süzer
Bir eve dört yerden tanzîfât yazar
Bir evin içine bakması kaldı

Bu hareket memleketi korkutdu
Kefin vergisine rahmet okutdu
Kör şeytana dürbün ile bakıtdı
Yalnız deccâlin çıkması kaldı

Askerî yardımın, askerden arar
Şaşkın kafaları örümcek sarar
Buna insan değil, hayvan da güler
Kapılardan çivi sökmesi kaldı

Değirmenler, istop damğasın basdı
Halburu, eleği, duvara asdı
Sanki memlekete sam yeli esdı
Boyunları büküp kırması kaldı

Âile yardımın Kerime atar
Vaktini geçirir, üstüne yatar
Belki bu paradan sermâye tutar
Kadınların borkün kapması kaldı

Memlekete çökdü bir kara belâ
Merhale merhale eder isti'lâ
Vazife kalmadı şeytana aslâ
Binalar sallandı çökmesi kaldı

Bir tahsildâr gelir, kapıyı bekler
Sanırsın yolların, gübresin pekler
Yollar karanlıktır, geçemez çoklar
Kafamıza çivi çakması kaldı
Bu sefer burnunu sulara sokdu
Elinden fareler, cardınlar bıkdı
Bizim Belediye birinci çıkdı
Zafer bandırasın dikmesi kaldı

Bu denli himmeti kimse yapmadı
Hangi bir hizmeti göze çarpmadı
Daha köylülere bekçi çıkmadı
Bekleriz belâdan bıkmaması kaldı

Böyle bir namussuz bir daha gelmez
On binden aşağı lirayı çalmaz
Daha da bu millet kıymetin bilmez
İnsaf yok Allah'tan korkması kaldı

Aceb var mı bu sitemin çaresi
Atom bombasını geçdi yarası
Darbhâne değildir bunun burası
Kulaktan küpeyi sökmesi kaldı

BELEDİYEYE

Kimi görsem, reîs-i hâzırı medh u senâ eyler
Kiminle merhaba etdimse, hakkında duâ eyler

Bülend-i kadrini izhâr eder, insân olan elbet
Hamuru pâk olanlar, gün be gün kesb-i bahâ eyler

Şeref bir dâr-ı hakdır âdeme, ferdây-ı fitrâtda
Bilenler kendi mikdârın, makâmen i'tilâ eyler

Vatan, her hatvesinde bir müessis arz eder ammâ
Onu, ağuş-ı kânûn-ı tabîat, ihtifâ eyler

Benim de hürmetim vardır, gıyâbında düâ-gûyem
Ümidvâr olduğum vicdân, kabûl-ı merhabâ eyler

ÇELTİKÇİLERE

Biraz yalanım var, esnâfa yarar

Peşine satarım, etmezem zarar
Sabah çeltik vakti, ustalar arar
Hâk-i pâya gelsin, alan var ise

Daha biraz yeni yem de bulunur
Müşterisi, sürüm sürüm sürünür
Sabah bir gün, piyasadan alınır
İşin âkıbetin bilen var ise

Çeltikçiler, bu ni‘meti bilmeli
Medeniyet, memlekete girmeli
Bir taraftan, alış-veriş olmalı
Kârın, zararını, gören var ise

Bu esnâfın şeyhi, Kadir Paşa'dır
Kimin bayındırır, kimin işedir
Sarı kâtip, dış kapıyı kuşadır
Pazarcık Kürdü'nden gelen var ise

Ziyâ Efendi, memleketi avudur
Hava alır hava satar dağdır
Sekiz aydan beri yalan öğüdür
Gidip işyerine giren var ise

Fatmalı dervişin taban tahtası
Çeltikçinin olmaz bundan kaçası
Bir aşkarı bozuk insan sahtesi
Yolunu izini süren var ise

Nazif de uğratdı, baltayı taşa
Kocabaş, karışdı işbu talâşa
Çukadar, yanaşmaz nizâ'sız işe
Buyursun, mahkeme olan var ise

Nedîm Tekerek de, asdı sazını
Söylemez türkünün çoğu azını
Hüdâyi, beyliğe dikmiş gözünü
Eğer tapusunu veren var ise

Hakkı Bey, bir sürü çakala bakar
Gördüğü çirkaba başını sokar
Gavur mâlı için canları yakar
Anafor, tüccârı soran var ise

Parpazlatdık tabakların şeyhini
Zora soktuk kazancını işini
Şerefoğlu, göze almaz yakını
Gider Keferdiz'e, giden var ise
Daha bir de hocam vardır çürükden
Tarla komaz toplar, kıllı kırıkdan
Çok böcek çıkarrım, ben bu mırıkdan
Eğer kafasını yoran var ise

Bu yıl çeltikçiler, ipini sürür
Piyâsa düşkündür, sermâye çürür
Bir başı yıldızı akşamdan görür
Veresiye davul çalan var ise

Nedim, yine verdi saza düzeni
Bütçe bozuk, tutduramaz mizanı
Gezer Andırın'ı, Kars'ı, Kozan'ı
Mersin'e de gider süren var ise

Nazîf, Adana'da atı tozdurur
Hava bankasından para bozdurur
Akdeniz'de kardeşini gezdirir
Denize girecek liran var ise

Şişman Pazarcığa asdı davulu
Büyük, küçük, kulplu, yavrulu
Kör Paşa'nın suya düştü bavulu
Çıkarsun, çıkarabilen var ise

Ziyâ Bey de krokisin çizdirir
Yalanın vapurun suda yüzdürür
Atar ahmakları gözle süzdürür
Semtinde bırakmaz duran var ise
Hurşid Ağa, Keferdiz'i çevirir
Unun, kepeğini, yere devirir
Bekle Gavur gölün, birine verir
Bu işler çok kolay paran var ise

Kadir Paşa, kabardırsa başını
Kime verir harâbenin daşını
O eski kafadır bilir işini
Göster varlığını behren var ise

Yaycılarını Andırın'dan sormalı
Ne çiçekdir anlamalı görmeli
Bunların da pasaportun vermeli
Eğer doğru hesâp soran var ise

Bu bokun içinden çiftçi de çıktı
Yalan dağarcığının boynuna takdı
Bunların elinden yalan da bıkdı
İrezil malamat olan var ise

Müfitde etrafa saka gönderir
İş tutar gözükür yalan dönderir
Biriktirir yemez erir, geberir
Yalandır göz yaşın silen var ise

Bir takım cıllık da Zeytun'a gitmiş
Varmış Şadalağa, lengeri atmış
Bunlar, cin suyunu akşamdan satmış
Çekersin dünyâda çilen var ise
Çarşıdan da çıktı bir sürü sinek
Bunları görenler ederler hanek
Hacı Nûri, şişman Kocabaş, çanak
Mangıra mitralyoz kuran var ise

Zülkâdirli okutturur berâti
Beriye çevirir nehr-i firatı
Hacı Hakkı, büyük alsın kıratı
Eğer kafasını yoran var ise

Kızıloğlan, kenarlarda sıyırdır
İkide bir Ankara'ya seyirdir
Ali Cırık, keletesin öğüdür
Tart aklını eğer kilen var ise

Ali Bey de, nerlerde sulanır
Nerde eltik eker suyu bulanır
Darendeli, kasır kasır dolanır
atlatırsın eğer kellen var ise

Nihad da karışdı işbu sürüye
Sıkışırsa islim verir boruya
Fabrikaya gelen mâlı yarıya
Durdurur başına ören var ise

ÇELTİK FABRİKASINA

Hangi şekle soksan çâre bulunmaz

Çeltik fabrikası, top atar bir gün
Böyle debdebeli masraf olunmaz
Kaçar mühendisi, göt atar bir gün

Pirinci bitirdi, o otda biter
Bağlar kapıları, örümcek tutar
O büyük binâda baykuşlar öter
Çıkar bacalara kuş öter bir gün

Ceyhanı bağlasın, çeksın getirsın
Bütün sermâyeyi versın, bitirsın
Avrupa'dan mütehassis getirsın
Buna Ceyhan derler, it atar bir gün

En doğrusu budur bakılmaz lafa
Şirketin beynine basılmış tafa
Sakın bu heyetde arama kafa
Felek gözlerine ot atar bir gün

CİNCİLERE AİT

Eğer cincileri bileyim dersin
Ben de bu çileye gireyim dersin
Allah'dan belamı bulayım dersin
Evvel Bozoğlan'ın kızına yanaş

İş bilmez, it kılı bunların pîri

Yüzüne serpilmiş şeytanın kırı
Saygılı deyyusdur öteden beri
Su iti ararsan izine yanaş

Müslim'in muskası yere mi düşer
Bütün fahişeler başına üşer
Ne kadar şeytan var üstüne işer
Bul böyle bir deyyus, üstüne yanaş

Şıflının herkesden bildiği çokdur
Bir işin varise usturlâb dökür
Mehmed Çelebi'ye, çengiye bakdır
Bezzâzda, Zarif'in kırına yanaş

Çıkmaz isen Sürmeli'nin sözünden
O zaman urursun avı gözünden
Diploma al Abdullah'ın kızından
Otur karşısına deyrine yanaş

Nüşhası keskindir, Çerkes hocanın
Gündüz yapar düğününü gecenin
Yazar göbeğini gencin, kocanın
Üfrükçü ararsan özüne yanaş

Karamaraş, bilir imiş soymasın
Acemin kızında parmak oynasın
Peklemek istersen paslı aynasın
Fırça yedest olup tozuna yanaş

Çerkes İbrâhim'i unutma sakın
Yûcuya ön vermez, Tanrıya yakın
Okunursan, Habker Fakı'ya okun
Sonra da Hâfız'ın kızına yanaş

Bunlardan biri de Eşekçi Duran
Eşek pazarında saltanat süren
Yazıda yabanda çarşıda uran
Bir taş al kulağı tozuna yanaş

Bel, Pınaroğlu'na bir tavuk elet
Her ne murâdın var alırsın bilet
Beşinci mezhepten bu sâhte suret
Kibrit al beyninin gazına yanaş

Şerîfi görürse şeytân da kaçır
Üstüne başına huddâmlar sıçar
Çehresini gören hudûdu geçer
Bir külek boya al yüzüne yanaş
Bu itin biri de Önsenli Ökkeş
Bozgunun varise, burnuna yaklaş
Derisini bekler, Çingene Bekdaş
Böyle bir kulağı uzuna yanaş

Topoğlu Ökkeş dayra çevirir
Tosbağı kanından nüsha savurur
Bunun fabrikası zânî doğurur
Odun al beyninin tasına yanaş

Cincinin biri de Babuccu Ümmet
Bu itin derisin yüzmesi sünnet
Pezevenk sayılır Müslim'e nisbet
Tükür Çehresine yüzüne yanaş

Nalbant Davud'un da çokdur hüneri
Boğazına takmış şeytan feneri
Deh demeden devirirmiş semeri
Cambaz al, boynunun düzüne yanaş

Anteb'de seslenir bu itin biri
İdlâl eder imiş vardığı yeri
Şeytanı geçmiştir kâfirin şerri
Külünk al, beyninin bozuna yanaş

Falcılıkda usta derler birine
Başına toplamış cini şerrine
Bu işte raslanmaz işin erine
Zilkıtlat çocuğa, çoluğa yanaş
Bunların biri de Evrili Hasan
Cinlerin hesâbın temelden kesen
Daha çok var imiş, nâmûsa küsen
Ta'kîb et, dilersen izine yanaş

Bir ecer adam çıktı yahından
Bu da me'zûn imiş, cinci şihından
Kısır avratlara, lâlek bokundan
İlâç verir imiş, tozuna yanaş

Geride kalmasın Çanağ'ın kızı
Bu da cincilerin bokunun tozu
Hepsinin birlikde kör olsun gözü
Selâmete çekil, izine yanaş

Birinin adı da Bekir Hacısı
Cincilerin piri başı hancısı
Bu da pis işlerin kerhanecisi
Otur tezgahına, bezine yanaş

Rüstem de ma'rifet defîne bulmak
Porsuk deliklerin kabala almak
Yavuz küsdü gibi deliğe girmek
İsli mağaranın, gözüne yanaş

Karaca Muhsin de karışmış işe
Eğer doğru ise üstüne işe
Hepisi eşeği sürerler boşa
Oku defterlerin, yüzüne yanaş

SAHTEKAR ŞEYHLERE ÂİD

Zamâne şeyhine intisâp etmek
Hasbeten günâha girmeğe benzer
Evliyâdır diye elini öpmek
Kör şeytâna boyun kırmağa benzer

Yalan bu şeyhlerin çokları yalan

Canlarını alsın aklını alan
Bunlar dört mezhebin dışında kalan
Beyhûde yorulub yelmeğe benzer

Okumasın bilmez elifi, bâyı
Mezhebe karışır ayoğlu ayı
Hurâfât düşkünü masalcı dayı
Sahnelerde komid saymağa benzer

Yetmiş iki çeşit tarîkat çıkdı
Bu İslâm mülkünü bu şeyhler yıkdı
Hasan Sabbah mel'ûn bir tohum ekdi
Şeyhlerin ecdâdı olmağa benzer

Haşerât zümresi serseri kulu
Hiç birisi bilmez gitdiği yolu
Bunlardan çarşıda kılıksız dolu
Saçını başını yolmağa benzer

Din için kurmuşlar iş bu tuzağı
Düşer içlerine dana buzağı
Bunlar hasta eder, sağlamı, sağı
Fiskehline hemdem olmağa benzer

Memeleketi sarmış aralık iti
Dervişim diyenler hep yaka biti
Kendi kendin bilen oynamaz zâti
Küçüklüğe kıymet vermeğe benzer

Nerede görürsen böyle bir illet
Bırakma yakasın ey necib millet
Ellere yük olmak en büyük zillet
Seninçün sevâba girmeğe benzer

Raksa girer, hay huy eder, çağırır
Allah sağır gibi barbar bağırır
Abdülkâdir diye boşa çağırır
Evliyâyâ sıklet vermeğe benzer

Çoklarının eli yüzü karolur
Onlarda ne nâmûs, nede ar olur
Çalışmağa iki gözü kör olur
Kirli ele merhem sürmeğe benzer

Bunlardan biri de Bâtınî kolu
Hiç birisi bilmez gitdiği yolu
Fâcir yetiştirir bizde okulu
Kâhinlikde meydân almağa benzer
Tekkeden tekkeye gizli yol gider
Kör şeytânlar postasını algeder
Çok mürîdler bekar gelir, dul gider
Majono hattını kırmağa benzer

Şimdi de bunların dişisi çıktı
Kılıbıklar gibi kişisi çıktı
Her yerde bir bölük başısı çıktı
Gökte yıldızları saymağa benzer

Kadın mürşid olur, ölürse şeyhi
Halîfe nasbeder, mefûlünbihi
Kim istemez, böyle selâmet-gehi
İmâretde hesâb sürmeğe benzer

Hacı Bicek posta geçer oturur
Öteki dünyâdan haber getirir
Şeyhi Avrupa'ya sulha götürür
Konferansda a'za olmağa benzer

Bunların içinde, erenler de var
Erişmişler de var, erenler de var
Mezârdaki şeyhi görenler de var
Öteki dünyâdan gelmeğe benzer

Bu eli tefliler böyle yayılır
Cezbe tutdum diye yatar yayılır
Bunlar bu vatanda mikrop sayılır
Tehlikeye göğüs germeğe benzer

ŞEYHLERE AİT

Konya'da giymişim ben bu külahı

Silmişim defterden cürmü, günâhı
Rehberim büyükdür, erenler şâhı
Yoksa bu çileyi doldurmaz idim

Dergâha gelirdi gelinler, kızlar
Yapdığım cûynûşu, görürdü özler
Sekseni geçmişdi kırdığım kozlar
Teceddüde leke kondurmaz idim

Defi dümbeleği alırsam ele
Nice hâm ervâhlar gelirdi yola
Şâhin ine durur konduğum güle
Bülbülü bahçeye kondurmaz idim

Karşıma alırdım mürşidi pîri
Dilersem yılanı tutardım diri
Gitdi ihvânlarım boş kaldı yeri
Yaramı yadlara sardırmaz idim

Keşfim uyaridi eğersem başı
Gezerdim Mağrib'i, Hind'i, Habeş'i
Hocalar kürsüden atarlar daşı
Daha ne yapsalar aldırılmaz idim

Felek tekkemize basdı haferi
Kırdı dümbeleği, nâyı, neferi
Ben de çok bilirdim ilm-i cifiri
Hâlimi ihvâna bildirmez idim

Mürâdi, hizmetin takdîr olunmaz
Eli teflilere kıymet verilmez
Şimden geri bu âlemde durulmaz
Bileydim dümbelek çaldırmaz idim

**GÖGERCİNLERE MUSALLAT OLAN ATMACA
KUŞUNU KUŞÇULAR TA‘KİB EDİB YANLIŞLIK-
LA ÜVEYİK KUŞUNU VURMALARI ÜZERİNE
ATMACA KUŞU LİSÂNIYLA**

Muhârebemiz var kuşçularınan
Mırtığın kabrini çıralandıram
İstedigim kuşu vermezler ise
Güze bir kaçını havalandıram

Çok severim Urfalı'yı, Güllü'yü
Görsem bayılırım, İstanbullu'yu
Gök kuyruk filliyi, kalanfilliyi
Sâfiya havada sâyelendirem

Hoşlanırım Urfalı'dan, Şâmîden
Siyah perçemliden, Erzenganiden
Hiç vaz mı geçerim ben bugümüden
Yurdun, yuvasını güvelendirem

Elime geçerse Haleb ağını
Akıdıram gözlerinin yağını
Bu kışın burada çalar düğünü
Resm-i âyînimi ziyâlandıram
Bulutuyu kaldırıram buluta
Ederim göklerde ona komuta
Kara nakışlıyı hangisi tuta!
Kırmızı güllüyü aralandıram

Sürü bırakıram size millete
Büyüklük yaparım düşmem zillete
Bazı kerre yükselirim himmete
Lütf-i himmetimi bahalandıram

İncidirem kuşçuların canını
Yerde koymam üveyiğin kanını
Kel beylere giydirirem donunu
Sırıkın sırtında yuvarlandırım

Yapışırım yapışkanın dalına
Evvelden meftûnum onun hâline
Abdalın davulun verir eline
Sarı çağşırılısın aralandırım

Karalı, sırayı savdı korkmasın
Fakat her çirkefe burnun sokmasın
Delahmed, delidip yüze çıkmasın
Elini yüzünü kapalandırım

Kütükçüyü pusdurmuşam kenefe
Kopuğu görenler sanırdı efe
Gölğemi görürse düşer telefe
Elin ayağını ovalandırım

Gaffâr'dan isterem kuşun kaymasın
Bilemezse öğredirim saymasın
Ababakçı çalsın, Hınık oynasın
Kırmıd'ın gözlerin çıralandırım

İleride Anteb'i de basaram
Karabıyıklı da yolu keserem
Şeyhin tekkesine kılınç asaram
Çırnağım orada boyalandırım

Atmaca kuşuyum sözüm tutduram
Kuşçu esnâfına hapı yutduram
Bütün kuşçulara tevbe etdirem
Her birin bir yerde oyalandıram

BELEDİYE

Ufak bir iş düşdü Belediye'ye

Bu zarîf beylere duyurması güç
Yüzün bile dönmez ne işdir diye
Yümünsüz yüzlerin çevirmesi güç

Yola i‘lân asar i‘tibâr etmez
Kurduğu çukurdan kendi de gitmez
Böyle martavalı ebem de yutmaz
Bu çarhın mihverin çevirmesi güç

Pisli su içmekden mahalle bıkdı
Mîdeye dayandı gırtlığa çıkdı
Belediye yola bir kağıd takdı
Lafzını ma‘nadan ayırması güç

Arzuhal masanın gözünden çıkmaz
On bir ayı geçdi yüzüne bakmaz
Her zihin kavramaz her kafa çakmaz
Bu kitâbdan ma‘na çıkarması güç

Birinin yapıdığın birisi söker
Milletin parasın çaylara döker
Her ne şelek ursan bu millet çeker
Sanma kim, çekmesi devirmesi güç

Doktoru götürdük suyu gezdirdik
Sanki derdimize nusha yazdırdık
Biz bu işi daha beter azdırdık
Kopuklara lafı duyurması güç

Bakarsın arada bir rapor doğar
Temizlik var diye mikrobu koğar
Çocuğu, çoluğu hastalık boğar
Sıtmadan yakayı sıyırmayı güç

DİĞER

Hicret mi edelim biz bu âfâtdan
Evlerin suları içilmez oldu
Çamurdan, çerkabdan, muzahrafâtdan
Taksimın yanından geçilmez oldu

Açıkdır menfezler, haşerât üşer

Böcekler ev tutmuş, fareler düşer
Kenarından geçen hayvanlar işer
Keriz ayağından seçilmez oldu

Altı ev susuzdur, bir lüle akar
Anı da göndermez başdaki sakar
Mütebâki evler, câmi'e bakar
O da geceleri açılmaz oldu

Belediyemiz var, hamdolsun duymaz
Hangi bir hâlleri kânûna uymaz
Gâliba burasın şehirden saymaz
Ne yaparsın evdir göçülmez oldu

Arzuhâl verirsin, yüzüne bakmaz
Her zihin kavramaz, her kafa çakmaz
Düşer bir girdâba, masadan çıkmaz
İçinden dışına kaçılmaz oldu

Hangi gün varırsın, bir tafra satar
Ya Çarşamba, ya da Cum'a'ya atar
Üç senedir, evrak dolabda yatar
Kuş olsan, semtinden uçulmaz oldu

Üç reis eskitdin, uzatma sözü
Gözlerine girsin, biberin tozu
Üçünün de gördü, çıkası gözü
Sözlerine kıymet biçilmez oldu

Sonra da Sıhhiyye karışdı işe
Memurun gönderdi suyu teflûşe
Âkıbet bu dahi benzedi düşe
Ellerin ulaşmaz ölçülmez oldu

Gelir bir tahsıldâr, elinde defter
Ayn ışıĝının parasın ister
Dedim ışık nerde yerini göster
Emir budur dedi, dirçilmez oldu

Şimdi gelmedi mi teşhîre nevbet
Görüp Allah için söylesin millet
Kim ki, hak gözedir, ceddine rahmet
Elde avuçtaki saçılmaz oldu

SAMANCILARA AİD

Saman sâhipleri ağzın kaldırmış
Ne harîk, ne şabta, yanaşmaz oldu
Kârun gibi derecesin doldurmuş
Ardından beddüâ ulaşmaz oldu

Gözlerine çökmüş malın dumanı

Paradır mezhebi, dini, imanı
Bu sene zenginler yesin samanı
Eşekler çayıra kavuşmaz oldu

Keseyi dolduran çıkar çığırdan
Farkları kalmadı vahşi sığırdan
Çok eşek beslendi iş bu çayırdan
Zengin fahereynen uyuşmaz oldu

Zemheri gelmeden tükendi saman
İş böyle giderse hâlimiz yaman
Zengînde pâredır, din ile iman
Parasız bir işle uğraşmaz oldu

Samanı it yedi, buğdaya noldu
Arasa çarşısı yüz kerre doldu
İtler öldürüldü, allefler kaldı
Belediye, işe karışmaz oldu

NİZÂ

Büyük Okyanus'dan bayrağı açdı
Sebte boğazından hudûdu geçdi
Paris'in içine velvele düşdü
İbtidâ buradan başladı nizâ'

Vardon kalesine kurdu düğünü
Orada oynadı zeybek oyunu
Majino hattında aldı payını
Bir zaman orada dolaşdı nizâ'

Bulgar'ın üstüne mayını dökdü
Sırb'ı tepeledi, Yunan'a çökdü
Uğradığı yere zehrini ekdi
Vardı İtalya'ya yanaşdı nizâ'

Niza' girdi İtalya'nın içine
Afaroz çanağın çaldı kığına
Sıçdı berbâd etdi papın haçına
Oradan Habeşle kollaştı nizâ'

Vardı Birmanya'ya lengeri atdı
Rus'un karşısına evciye yatdı
Dört başı mükemmel bir düğün etdi
Moskova şehriyle kaynaştı nizâ'

Bulgar'ın içine zehrini dökdü
Sırb'ı tepeledi Yunan'a çökdü
Oradan kuvvetin aceme çekdi
Asya kıtasında bollaştı nizâ'

Oradan da aldı karârgâhını
Vardı koğaladı Afgan şâhını
Karırdı Fars'ın izzücâhını
Geçdi Hindistan'a ulağdı nizâ'

DIĞER NIZÂ

Nizâ' Döngeler'den bayrağı açdı
Kene köprüsünden Ceyhan'ı geçdi
Hatlab'ın içine velvele düşdü
Bu sefer buradan başladı nizâ'

Bu köyün içine kurdu düğünü
Çıkardı burada zeybek oyunu
Dağıtdı zehrini dökdü ağını
Girdi için için, uçladı nizâ'

Kuvvetini aldı Kızıl Seki'den
Çalıdan, çakaldan, puldan, büküden
Ha babamcı gerek, birden ikiden
Güç bile Öşlü'ye ulaşdı nizâ'

Bir zaman Öşlü'ye lengeri atdı
Muhtârın evinde yan gelip yatdı
Dört başı mükemmel bir düğün etdi
Bir kışın burada kışladı nizâ'

Çekildi Öşlü'den sözün içinden
Ateşin, dumanın, tozun içinden
Çekdi katarını özün içinden
Kızıldam da halkı taçladı nizâ'

Bir oyun oynadı vardı orada
Kendini bulunca düğün, kınada
Postacısı çıkdı iş bu arada
Yeniyapan dedi, suçladı nizâ'

Bir gecede Yeniyapan'ı basdı
İmamın tumanın bir tuta asdı
Karanlıkkapı'da hesabı kesdi
Karacadaşlığı dolaşdı nizâ'

Zeytindere'yi de atdı fırına
Bunlar da çarpıldı biri birine
Bakdı geçdi Kişifli'nin yerine
Vardı Fatmalı'ya kavuştu nizâ'

Bir dolaşdı Fatmalı'nın obasın
Giydirdi onlara şeytan libasın
Çekmeyen mi kaldı niza' çabasın
Oradan Önsen'e savuşdu nizâ'

Önsen'e varınca halaya kalkdı
Kılıncı muhtarın beline takdı
Bütün ağırlığın bu köye dökdü
Vardı cesâmetle sırnaştı nizâ'

Arablı'ya geçdi, Önsen yolundan
Su aldırđı, Camıstıl'ın gölünden
Çeltiği görünce, keyfin elinden
Yatdı, yuvarlandı, belleşdi nizâ'
Dolaşdı bir zaman, Çeltiği gezdi
Sebt-i defter edip jurnalın yazdı
Atizi semtinde vukûât sezdi
Az buldu gücünü gidişti nizâ'

Burada hesâba geçmiş tonları
Beğendirdi giydirdiği donları
Mahkemeye sürükleyip onları
Oran tarafına savuşdu nizâ'

Oradan Orçan'a sürdü atını
Taş be taş dolaşdı Dereçatı'nı
Buldu bir bucakda mahşer itini
Körün kapısında oynaştı nizâ'

Bilmeyen var ise şeytanın yerin
Varsın yakalasin ona âferin
Devirmiş derede yana semerin
Yeniden şeytanla konuştu nizâ'

Pazarcık'da buldu kâtibin yerin
Orada karışmış kuzuya koyun
Tahtalı harkında çıkdı bir oyun
Fatmalı Derviş'e bulaştı nizâ'

Çekdi kuvvetini girdi Hatay'a
Dağıtdı askerini vardı batıya
Vâkif olamadık bundan öteye
Bilmem ne tarafta vuruştı nizâ'

CEZÂ

Nedir çekdiğimiz bu cevr ü cezâ
Şu yalan dünyâda gülmedik gitdi
Sardı gönülleri bin türlü ezâ
Biz bu gam defterin silmedik gitdi

Yalan dünyâ kimlerindir bilinmez
Konup, göçenlerden haber alınmaz
Buna girdâb derler, düşen bulunmaz
Bu pinhân noktayı bulmadık gitdi

Âlemi sarmışdır bir kara belâ
Çıkar karşımıza bir deniz derya
Çok gerçek de değil bir çeşit hülya
Bir semt-i sâhile ermedik gitdi

Âb-ı gamla yoğurulmuş binâmız
Dağıldı kül oldu yandı sînemiz
Mihnet için doğurmuşdur anamız
Felekden intikâm almadık gitdi

Fıskile boyanmış dünyânın yüzü
Maşrıka yetişdi, mağribin tozu
Buna da desinler bir köylü sözü
Akdı göz yaşımız ölmedik gitdi

MÜFRED

Vesîle-i cûy-ı fırsat olduğum, yara duyurmuşlar
Nifâk etmişler ,ammâ ma‘nevî himmet buyurmuşlar

DAĞLARA

Yaz baharda göçü çekip göçmeli
Gece vakti Aksu nehrin geçmeli
Kurtlar’a varınca göğsün açmalı
Burada karşılar yeli dağların

Mizmilli üzeri bir kuru dere
Seherin yelleri serpilir sere
Bir düşün varırsın Soğuk pınara
Yıkar tahrip eder seli dağların

Gâziler'den öte Koltağ'ın yeli
Eser yavaş, yavaş, Urum'un yeli
Elvân çiçekleri, domurcuk gülü
Kokar menefşesi, gülü, dağların

Hoş olur bu eyyâm Yavşan'a gitmek
Ol ulu çamları ziyâret etmek
Serilip, serpilip çimende yatmak
Hoştur çiçekleri alı dağların

Bekmez Pınarı'nı görüp geçilmez
Her cebele lâl-i güher saçılmaz
Değme bu dağlara kıymet biçilmez
Cevâhir tepesi gönlü dağların

Yavşan'dan aşağı, zembem gözü
Uyutmaz bülbülü, sünbülün nazı
Dağların sultânı ol ulu dazı
Çıplak yaşar yılı keli dağların

Bakmaz mısın çiçeklerin nazına
Semenin, sünbülün ihtizâzına
Gül yağı serpilmiş dazın yüzüne
Kuşlar öter söyler teli dağların

Çatalkaya'sına şahinler iner
Ufacık bülbüller pervâne döner
Bir samt-ı hayretle dinlersen eğer
Bütün tesbîh eder dili dağların

Maşat'dan ötedir, Sarı Mezdegi
Açılır karşına Koca Sırdağı
Geyik güzergâhı, ceylan oynağı
Sâhası, merâsı, ili dağların

Sarı Mezdegiden seyir et Küre
Geç Kara Pınar'ı, varırsın Sır'a
Ham elmas bağrından, Koca Düldül'e
Çekilir ceylanı, yolu dağların

Buradan ötesi Kozan dağları
Getirme hatıra eski beyleri
Yok edilmiş ıssız kalmış yerleri
Böyledir hayâli, hâli dağların

HARTLAP DERESİ

Hartlab'ın deresi bir çile çekmiş
Bağını bahçesin sel alıp gitmiş
Varını yoğunu mezada dökmüş
Gülünü, bahçesin yel almış gitmiş

Yitmiş tiyekleri, değirmenleri
Kalmamış nişânı, nâmı, şanları
Var Ceyhân nehrinden ara onları
Sürünürken selde zil alıp gitmiş

Yukardan aşağı dinamit ekmiş
Yeni bahçelere hâtime çekmiş
Yüz elli senelik kozları sökmüş
Zor kolay dememiş yol almış gitmiş

Tutların kökünü sürmüş yazıya
Olanca kuvveti vermiş pazuya
Karşı mı gelinir hükm-i kazaya
Bir güçlü, kuvvetli el almış gitmiş

Hartlab'ı geçelim Öşlü'ye gelek
Eski saltanata döndürmüş felek
Biz bu köprüleri nerede bulak
Kalanı toplamış mil alıp gitmiş

Öşlü'nün içine kurmuş düğünü
Orada çıkarmış zeybek oyunu
Sanki da'vet etmiş Yavşan dağını
Derlemiş, toplamış dal almış gitmiş

Darmadahış etmiş dağları seylâb
Görmemiş asırlar böyle inkılâb
Âkıbetü'l emir bu dünyâ harâp
İçinde harcetmiş kül alıp gitmiş

YAVŞAN'IN PINARININ TAŞINA YAZILMIŞTIR

1 Teşrînievvel. Sene 351/934

Yavşan'ın pınarı, sen neler gördün
Ne erler çevrildi başına senin
Acaba kadrini bilen oldu mu
Yoksa sem mi katdı aşına senin

Kimleri kondurdun kimi göçürdün
Sen kimlere âb-ı hayât içirdin
Nedir ser-güzeştin neler geçirdin
Bu dünyâ geldi mi hoşuna senin

Hani geçenlerin künyesi hani
Hangi asır memnûn eyledi seni
Kerem et hâtırdan çıkarma beni
Bir eser yazayım taşına senin

ÂR İFFETDEN ...İMİŞ

Bende şu âlemde hükmüm yürütdüm
Konup, göçmediğim dağlar mı kaldı
Vahşetimi her tarafa tanıtdım
Karşıma duracak çağlar mı kaldı

Harmân-ı eflâke bir ateş açdım
Uğradığım yere zehrimi saçdım
Zulümde Şeddâd'ı, Nemrûd'u geçdim
Kahrımı çekecek beyler mi kaldı

Belime bağladım asrın bıçağın
Yok etdim lalesin, gülün, çiçeğin
Nicenin söndürdüm evin ocağın
Virân etmediğim bağlar mı kaldı

Ben kendimi meyhânede avuttum
Ateşimi her tarafa dağıtdım
Ben bu değirmende insân öğütdüm
Hasta etmediğim sağlar mı kaldı

Bu zulm-i i'tisâf bana yetmedi
Kör şeytânlar yakınımdan gitmedi
Toprak dahi beni kabûl etmedi
Hile yapmadığım yağlar mı kaldı

**İZHÂR-I ACZ-I CEHL MÜNÂCÂT
(CEHALET ÇARESİZLİĞİNİ ANLATAN YALVA-
RIŞ)**

Cenâb-ı Hakk'a lâyük bir ibâdet etdiğim bilmem
Günâhdan gayri, bir hâl-i muâdât etdiğim bilmem
Garîk-i bahr-i isyânım ki, mahsûl-i mesâimdir
Daha bu hâb-ı gafletden ferâgat etdiğim bilmem

Kaçardı defter-i a'mâlimi görseydi kâbûslar
Tarîk-i müstakîme azm-i avdet etdiğim bilmem
Cihâna geldiğim günden beri ber vech-i mecnûnam
Hemîşe seyyiâtımdan nedâmet etdiğim bilmem

Huzûr-ı bâriye, yarın ne yüzle varayım Ya Rab
Bu denli lütf u ihsâna kanâat etdiğim bilmem
İlâhi afuv kıl ! cürm ü günâhın Mustafâ zârın
Uyandır hâb-ı gafletden, nezâfet etdiğim bilmem

DOKTOR SA'İD'E TEŞEKKÜR

Sa'îd Bey'in himmetini unutmam
Hastalıktan halâs olana kadar
Gördüğüm iyliğı arkaya atmam
Sihhatim yerini bulana kadar

İlacı alınca, sancım kesildi
Sızının yerinde, yeller kesildi
Sanmasın, hizmeti suya basıldı
Başımdan defedip salana kadar

Düâda, hürmetde, etmezem kusur
Teşekkür eylerim, bihaddin, kûsur
Sözümde sâbitim, azmimde cesûr
Bu derdin arkasın alana kadar

Şu düânın noksânı yok, azı yok
Hastalığın şivesi yok, nazı yok
Buna gayrı bir kimsenin sözü yok
Hastalıktan âzad kalana kadar

KIT'A (VATAN)

Yurd nâmerd elinden yâis-i nalan olduğun söyler
Giriftâr-ı sitem bi hadd-i pâyan olduğun söyler
Düşüp girdâb-ı küfre levs-i lertzân olduğun söyler
Elinde dinsizânın tâb-ı tâlân olduğun söyler

ÇANAĞIN KIZININ MEKTÛBUNA CEVÂP

Yediğin naneden haberin var mı
Haddini bilmiş ol, Çanağın kızı
Biz o cincilerden nefret ederiz
Sen de yolunda ol, Çanağın kızı

Nedir tapınırsın cine şeytâna
Yakışır şey midir ilme, irfâna
Nasıl yakalandın ona, çingana

Terbiyeni öğren, Çanağın kızı

Gitdiğiniz yollar hepsi bătıl
Sen seni topla da irfana atıl
Vazîfeni öğren kıymetli satıl
Ayarını öğren, Çanağın kızı

Tutdurdun yakanı kaçma uzağa
Sen kendi elinle düşdün tuzağa
Kim seyir etmesin böyle kızağa
Halini bilmiş ol, Çanağın kızı

Şâkirdliğe almak istersin bizi
Tilkiyi şaşırır, arslanın izi
Sonra çekemezsin, sen yayımızı
Ayarın bulmuş ol, Çanağın kızı

Şimdilik bu yeter, bu dersini al
Çanağın içine doldurma zavâl
Sen seni topla da eyleme ihmal
Ustanı bulmuş ol, Çanağın kızı

TEKRAR GELEN MEKTÛP SÛRETİ

Bir ufacık destân yazayım size
Acep yakışır mı geline, kıza
Nedir bu melûnun etdiği ceza
Ciğeri yanmadık insan mı kaldı

Memleket içinde bir figân kopdu
Âkıbet gözünü çarşafa dikdi
Eksik iyâlların belini бүkdü
Tebdili şaşmadık nisvan mı kaldı

Şu fâni dünyâyâ gelenler kalmaz
Buna dünyâ derler yüzüne gülmez
Geçer bu saltanat size de kalmaz
İnfilak etmeyen devran mı kaldı

Utanın analar sizlere noldu
Tarlalar nesebsiz tohumla doldu
Fakîr fukarânın beli бүküldü
Buna yazılmayan destân mı kaldı

Kânûn-ı sâni'de bu olan işler
Hak'dan ne diyelim oldu kardaşlar
Nerde kaldı o sırmalı çarşafklar
Ayakta tutulan erkan mı kaldı

Bu yalan dünyâyâ gelenler ölür
Herkes etdiğinin cezâsın bulur
Halâikde dâhil her şeyler ölür
Çekilmedik damar derman mı kaldı

Adâlet kalmadı dünyâ bozuldu
Belâlar hayata girdi düzüldü
Fakîr fukarânın bağı ezildi
Verilmedik zarar ziyan mı kaldı

Kahretsin bunları Hazret-i Allah
Diyelim gönülden olur inşâallah
Ulaşır Allaha gittiğimiz râh
Bozulmadık bir yer cihan mı kaldı

DİĞER MEKTÛP SÛRETİ

Dergâh-ı izzete yüzüm çevirdim
Kabûl olmaz mıdır etdikden geri
Bağışla günâhım perver digarım
Bu ma'sûm kapıya geldikden geri

Gülmedim, cihâna geldim geleli
Gönlümü gönlüne verdim vereli
Çiçeğin koparıp derdim dereli

Yaradan kulluğa aldıktan geri

Bu dünyâda tatlı tatlı gezerken
Eşinen, dostunan sohbet düzerken
Haliki hilkatta bakıp izlerken
İmânımız yoldaş olduğdan geri

Gönül bir gün bu dünyâdan göçerim
Azrâil'in şerbetini içerim
Şâhin gibi ol sırâtı geçerim
Yaradan emniyetle saldıktan geri

Gönül kuşu bahr-i ummâna daldı
Yoldaş olsun diye bülbüle saldı
İşimiz ol ulu Mevlâ'ya kaldı
Hakka hakîkata daldıktan geri

Bu dünyâda eylik eyle, çok yaşa
Hakkın dergâhında olursun paşa
Cennet'de yerimi etdim temâşâ
Dîn-i İslâm yolun tutduktan geri

DİĞER MEKTÛP SÛRETİ

Emrini terk edip nehyin tutanlar
Kuru da'vâ ile kul olur mu ya
Tekrâr sofuluğu halka satanlar
Böyle erkân, böyle yol olur mu ya

Gişizâde olmak alınmaz satın
Asıl azmaz, diye söylerler bütün
Bir keseden düşse yere bir altın
Düşer kıymetinden pul olur mu ya

Dünyâ Cennet olsa, sıkar adamı
Boğar rûhumuzu sıkıntı gamı
Sen bırak bir yere câhıl avamı
Çağrılmayan yere gel olur mu ya

Bir insan bilmeli bir mescid, tekke
İbâdet etmeli ufkunda Mekke
Kulluk kabûl etmez en küçük leke
Elif bâ demeden (dil) olur mu ya

Gönül yüce olmak yücelmek ister
Hacı olmak hakda ücelmek isten
Ahlak edep bilip incelmek ister
Kart ağaçda taze dal olur mu ya

Ne kadar medh etsen yüzde birisi
Fazlası olmasın, kalsın gerisi
Nuh yaşını bulmuş cumhurreîsi
Etdiği hizmetler çöl olur mu ya

Kadîm yalan söyler kendisi sâdık
Ayıp değil imiş o zamparalık
Dinden çıkdım sanır çıkınca sarık
Her hocanın ilmi göl olur mu ya

Cübbesi var, sarığı var, başında
Hiç olur mu Müslümanlık dışında
Cennet'e çok gider gelir, düşünde
Hiç bu kadar yakın döl olur mu ya

Hristiyanlar'ın papası belli
Bizde beş hocadan müftü şüpheli
Âlimi fâzılı nerde bulmalı
Her yanan gönülden kül olur mu ya

Sen ne ileri git, ne geride kal
Ne azıcık oku, ne ileri dal
Sonradan görmüşden ne ver, ne de al
Isırgan otundan gül olur mu ya

Mert olan insânın beli bükülmez
Her bir düşen ata kamçı urulmaz
Meyve bahçesine söğüd dikilmez
Meyvesiz bir ağaç al olur mu ya
Sağına selâm ver yanına varma
Bakdın bir meclisde sen ona girme
Kör ile topalın yüzünü görme
Onlarla müşküllük hal olur mu ya

Dağılır anası olmayan yuva
Görüşebilir mi fil ile deve
Bir misâfir gelse erkeksiz eve
Buyur bu hânede kal olur mu ya

Sıkı bağla gevşek tutma kuşağı
Densiz alışdırma oğlan uşağı
Tâlihe güvenmiş yatar aşağı
Böyle çingenece fal olur mu ya

Eğer bozulmazsa kimsenin başı
Uygun olur ise hem arkadaşı
Eşinin kıymetin bilmeyen şaşı
Her eğrilen demir nal olur mu ya

Dolanıp dolaşıp sen var sâbire
İnanma duyduğun her bir habere
Allaha kulluk et durma habire
Her yontulan ağaç sal olur mu ya

Herifin anbarı çalı, dikenden
Hanımın kuşağı kendir kökünden
Odonla omçamız sığır bokundan
Çamaşıra yarar mal olur mu ya
Utanmalı, dâim insandaki yüz
Utanmayan yüze kâr eder mi söz
Evinde namırsız yetişen bir kız
Daha evlenmeden dul olur mu ya

Şol seher vaktinin bülbülü olan
Kırmızı lalesi, gülleri solan
Ellide altmışda bâkire kalan
Kocayıp da eğri bel olur mu ya

On beşinde delikanlının biri
Kırk beşini bulmuş aldığı karı
Bu eşeğe nasıl diyelim diri
Bu evlilik sürer yıl olur mu ya

Manendin bulmalı bend ile emir
Manendin bulmayan sürer mi ömür
Kazmağa yaramaz ma‘densiz kömür
Haddeye çekilir tel olur mu ya

Dâimâ fikrimiz sağrı yolum var
Hüsn-i hâlim yokdur sû-i hâlim var
Her iki cihânda mülküm malım var
Ameli hayr olan zül olur mu ya

DİĞER MEKTÛP SÛRETİ

Bir yiğit ne kadar kahraman olsa
Ne gelir elinden var olmayınca
Her güzel olana yanıp yakılma
O güzelde âdab ar olmayınca

Deli gönül dayan bu mihnetlere
Karşı durur idin nice dertlere
Kamalıklı mor çiçekli yurlara

Gidilmez yerinde dâr olmayınca

Şu yüce dağlarda halâvetlenir
Meleşir kuzular, koyun südenir
Yaz, baharda dertsiz gönül, dertlenir
Sana bir münâsip yar olmayınca

Vefâsız dilberin aşkına kanma
Her güzel insâna yar olur sanma
Sen dosta düşmana sırrını verme
Kalbinde muhabbet zar olmayınca

Yalnız git yoldaş olma yüzsüze
Selâm verme, sözün bilmez sözsüze
Meyil verme edepsiz, arsıza
Aslı nesli nedir bâr olmayınca

İnsân olan seyyâh olup gezmeli
Sadık ahabbınan demler düzmeli
Haliki içinde bilip sezmeli
Kul Allahdan korkmaz nâr olmayınca

KIZIN GÖZLERİ AĞRIMIŞ YENİ PINAR'DA BULUNMUŞ OLDUĞU HABER ALINARAK GÖNDERİLEN MEKTÛP SÛRETİ

Gözünüz ağrımış bir haber aldık
İnşâallah ikisi, biri olmasın
Bu acı habere şüphede kaldık
Öteki bir gözün diri olmasın

Bizi acındırdı bu kara haber
Yüzüne zırnık çek gözüne biber
Tavuk bokundan yap başına cibar
İyi dikkat eyle kuru olmasın

Eğer bu ilâçdan bulmazsan çâre
Çalıları dolaş illengeç ara
Bir büyük tosbağa iki de fare
Bunu boynuna tak, geri olmasın

Bunda da olmazsa cinciye ulaş
İş bilir dayın var eyleme telaş
Çalışır ihvânlar hepsi beleş
Çağır huddâmları körü olmasın

Bunları takarsan dokunmaz nazar
Ca'fer hocayı bul nüshasın yazar
Yaramaz gözlerden çok eyle hazer
Ortada şeytânın şerri kalmasın

Yerini tez değış pirenirsin
Gözün arı soksun çilenirsin
Taşar dökülürsün çilenirsin
Dopdolu olmalı yarı olmasın

Bizde yalan olmaz doğrusun derik
Üzüm gönderirsin hepsi koruk
Pek makbûle geçer bir sepet erik
Kara erik olsun sarı olmasın

UKDE KİTAPLIĞI
YAYINLANAN KİTAPLARIMIZ

1. Anılar ve İbretler (1994) / *Cemal NAR* (Mevcudu Yok)
2. Gönül Dostu (1995) / *Serdar YAKAR* (Mevcudu Yok)
3. Kurtuluştan Bir Kesit (1995) / *Esmâ YAKAR* (Mevcudu Yok)
4. Ruhların Parmakları (1996) / *Mehmet ALPEREN* (Mevcudu Yok)
5. Bu Sistemden İslama (1996) / *Cemal NAR* (Mevcudu Yok)
6. Sultan Vahdettin ve Mustafa Kemal Paşa Milli Mücadelede (1996) / *Mehmet FATİŞOĞLU* (Mevcudu Yok)

7. Sorgulanması Gereken Kavramlar (1996) / *Mehmet SERTPOLAT* (Mevcudu Yok)
8. Necip Fazıl ve Mücadelesi (1996) / *Serdar YAKAR* (Mevcudu Yok)
9. İslamlaşma Bilinci (1996) / *Cemal NAR* (Mevcudu Yok)
10. Memleketime Dair (1997) / *Serdar YAKAR* (Mevcudu Yok)
11. İslam Sancısı (1997) / *Cemal NAR* (Mevcudu Yok)
12. Delil ve Hikmetleriyle İslam Fıkhı (1997) / *Ramazan PAK* (Mevcudu Yok)
13. Hayatı ve Mücadelesi ile Hafız Ali Efendi (1998) / *Yıldırım ALKIŞ – Serdar YAKAR* (Mevcudu Yok)
14. Arş Gölgesi (1998) / *Cemal NAR* (Mevcudu Yok)
15. Tasavvufun Anahtarı (1998) / *Cemal NAR* (Mevcudu Yok)
16. Kahramanmaraş'ta Bayazitoğulları (1998) / *Bekir Sami BAYAZIT* (Mevcudu Yok)
17. Güz Yağmurları (1998) / *Kadir TANIR* (Mevcudu Yok)
18. Betül'ün Günlüğü (1998) / *Elif Betül YAKAR* (Mevcudu Yok)
19. Kurtuluşumuzun Manevi Mimarları (1992) / *Mehmet ALPEREN* (Mevcudu Yok)
20. Kurtuluşa Dair Üç Eser (1996) / *Serdar YAKAR* (Mevcudu Yok)
21. Kıssa-ı Eshab-ı Kehf (1999) / *Yaşar ALPARSLAN* (Mevcudu Yok)
22. Bahçeci Hoca (1999) / *Ömer KAYA*
23. Kan Kırmızı Geceler (2000) / *M. Akif BALTUTAN*
24. Cahit Zarifoğlu (2000) / *Nazım ELMAS*
25. Hac Yolunda Gördüklerimiz (2000) / *H. Rıdvan BAĞRIAÇIK* (Mevcudu Yok)
26. Kabe Yolunda (2001) / *H. Rıdvan BAĞRIAÇIK* (Mevcudu Yok)
27. Yüz Yaşın Sırrı (2002) / *Ömer KAYA*
28. Mısır'da Hüküm Süren Çerkez Sultanları (2003) / Tercüme: *Kemal GÖRÜCÜ* (Mevcudu Yok)
29. Yerel Yönetimlerde Alternatif Hizmet Sunma Yöntemleri Kahramanmaraş Belediyesi Örneği (2003) / *Serdar YAKAR*
30. Mahalli Kelimeler Sözlüğü (2003) / *Ömer KAYA – Hacı Abdullah KOZAN*
31. Tarihi, Kültürü ve Sosyal Yapısı İle Kahramanmaraş'ta Ceridoğulları (2003) / *Serdar YAKAR – Ömer KAYA*

32. Kalbime Sığdıramadıklarım (2004) / *Cuma TAHİROĞLU*
33. Gül Medeniyeti Kurtlar Sofrasında (2004) / *Cuma TAHİROĞLU*
34. Fıkıh Usulü (2004) / *Ramazan PAK*
35. Gönlümün Sesi (2004) / *Cuma TAHİROĞLU*
36. Milli Hassasiyet ve Manevi Mesuliyet (2006) / *Cuma TAHİROĞLU*
37. Alimin Önderliği (2006) / *Cemal NAR*
38. Münâcaât ve Na'tlar (2006) / *Yaşar ALPARSLAN*
39. Tarihte Alcı - Tecirli (Beğdili – İlbeyli – Elbeyli) Türkmenleri Soykimlikleri (2006) / *Mehmet ADİL (ALCIOĞLU)*
40. Dulkadir Beyliği Araştırmaları I (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN, Mehmet KARATAŞ, Serdar YAKAR*
41. Heşt Bihişt –Kuruluştan Yükselişe Osmanlı Tarihi- (2008) / *İdris-i Bitlisî. Hazırlayan: Mehmet KARATAŞ, Selim KAYA, Yaşar BAŞ*
42. Maraş Yollarında (2008) / *Hasan Reşit TANKUT*
43. İstiklâl Savaşında Maraş (2008) / *Yaşar ALPARSLAN – Serdar YAKAR*
44. Gül Medeniyeti Çölde Bir Pınardır (2008) / *Cuma TAHİROĞLU*
45. Maraş Tarihi ve Coğrafyası (2008) / *Besim ATALAY*
46. Dulkadir Beyliği Araştırmaları II (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN, Mehmet KARATAŞ, Serdar YAKAR*
47. Aşiretlerin İskanları (2008) / *Bekir Sami BAYAZIT*
48. Bir Hukuk Mücadelesi (2008) / *Serdar YAKAR*
49. Maraş Emîrleri (2008) / *Editörler: İlyas GÖKHAN / Selim KAYA*
50. Küskün (2008) / *Kadir TANIR*
51. Maraş'ta Misyoner Faâliyetleri ve Misyoner Okulları (2008) / *Mustafa ÇABUK*
52. Zeytun ve Çevresindeki Ermeni İsyancıları (2008) / *A. Latif DİNÇASLAN*
53. Âşık Durdu Mehmet Yoksul (Âşık Mahfuzî) Hayatı ve Şiirleri (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
54. Âşık Mustafa Zülkadiroğlu Hayatı ve Şiirleri (2008) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
55. İlkçağdan Dulkadirli'lere Kadar Maraş (2008) / *Yrd. Doç. Dr. İlyas GÖKHAN, Yrd. Doç. Dr. Selim KAYA*

56. Maraş Merkez Ağzı (2008) / *Mine KILIÇ*
57. Dulkadir Eyâletinin Kuruluşu ve Gelişmesi (2009) / *Dr. İsmail ALTINÖZ*
58. İlâveli Esmârü't-tevârih Maa Zeyl (2009) / *Mehmed Şemî Efendi, Hazırlayan: Dr. Mehmet KARATAŞ*
59. Muhammet Kâmil Ağdaş (Bahçeci Hoca) Hayatı ve Şiirleri (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
60. Mevlid / *Mar'aşî Kurâ-zâde Nâdiri* (2009) / *Hazırlayan Gülcan Tamdır ALICI*
61. Osmanlı Diplomasi Tarihinden Bir Kesit Osmanlı Avusturya Diplomatik İlişkileri (1526- 1791) (2009) / *Uğur KURTARAN*
62. Maraş'ta Divanından Parça Kalmış Halk Şairleri (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
63. Türk Edebiyatında Maraşlılar (2009) / *Yaşar ALPARSLAN, Yrd. Doç. Dr. Lütfi ALICI, Serdar YAKAR*
64. 100. Yılında 1909 Maraş'ta Ermeni Olayları (2009) / *Yrd. Doç. Dr. Nejla GÜNAY*
65. Muhteşem Osmanlı (2009) / *Mehmet FATİŞOĞLU*
66. Seyâhatnâme, Şehir Târîhi ve Coğrafya Kitaplarına Göre Maraş (2009) / *Hazırlayanlar: Yaşar ALPARSLAN - Serdar YAKAR*
67. Türk Düşünce Tarihine Bir Bakış (2009) / *Yrd. Doç. Dr. Selahattin DÖĞÜŞ*
68. Maraş'ta Saçaklızâdeler ve Eski Maraş Âlimleri (2009) / *Osman SANDALOĞLU, Hazırlayan: Yaşar ALPARSLAN*
69. Maraş Bibliyografyası (2009) / *Cavit POLAT*